



Finansinės ataskaitos

2017 m.

Vadovybės ataskaita	2
ECB finansinės ataskaitos	22
2017 m. gruodžio 31 d. balansas	22
2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų pelno (nuostolio) ataskaita	24
Apskaitos politika	25
Pastabos dėl balanso	33
Nebalansinės priemonės	49
Pastabos dėl pelno (nuostolio) ataskaitos	51
Auditoriaus išvada	59
Pastaba dėl pelno (nuostolio) paskirstymo	63

Vadovybės ataskaita

1 ECB vadovybės ataskaitos tikslas

Vadovybės ataskaita yra neatskiriama ECB metinių finansinių ataskaitų dalis. Joje skaitytojams pateikiama pagalbini su finansinėmis ataskaitomis susijusi informacija¹. Atsižvelgiant į tai, kad ECB veikla ir operacijos vykdomos siekiant įgyvendinti politikos tikslus, banko finansinė padėtis ir finansiniai rezultatai turėtų būti vertinami jų neatsiejant nuo ECB politikos veiksmų.

Vadovybės ataskaitoje aprašoma ECB pagrindinė veikla ir operacijos bei kokį poveikį jos daro banko finansinėms ataskaitoms. Be to, šioje ataskaitoje analizuojami pagrindiniai balanso ir pelno (nuostolio) ataskaitos pokyčiai per metus. Joje taip pat pateikiama informacijos apie ECB finansinius išteklius. Galiausiai, ataskaitoje aprašoma rizikos aplinka, su kuria vykdydamas veiklą susiduria ECB, įskaitant finansinę ir operacinę riziką, bei pateikiama informacijos apie rizikos valdymo politiką, naudojamą visoms šioms rizikoms mažinti.

2 Veikla

ECB yra Eurosistemos dalis ir pagrindinis jo tikslas – palaikyti kainų stabilumą. Kaip aprašyta ECBS statute², pagrindiniai ECB uždaviniai yra šie: įgyvendinti euro zonos pinigų politiką, atlikti užsienio valiutų operacijas, valdyti euro zonos šalių oficialiąsias užsienio valiutos atsargas ir skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą.

Be to, ECB atsako už efektyvų ir nuoseklų Bendro priežiūros mechanizmo (BPM) veikimą, kad būtų vykdoma intervencijomis pagrįsta ir veiksminga bankų priežiūra, padedanti užtikrinti bankų sistemos saugumą ir patikimumą bei finansų sistemos stabilumą.

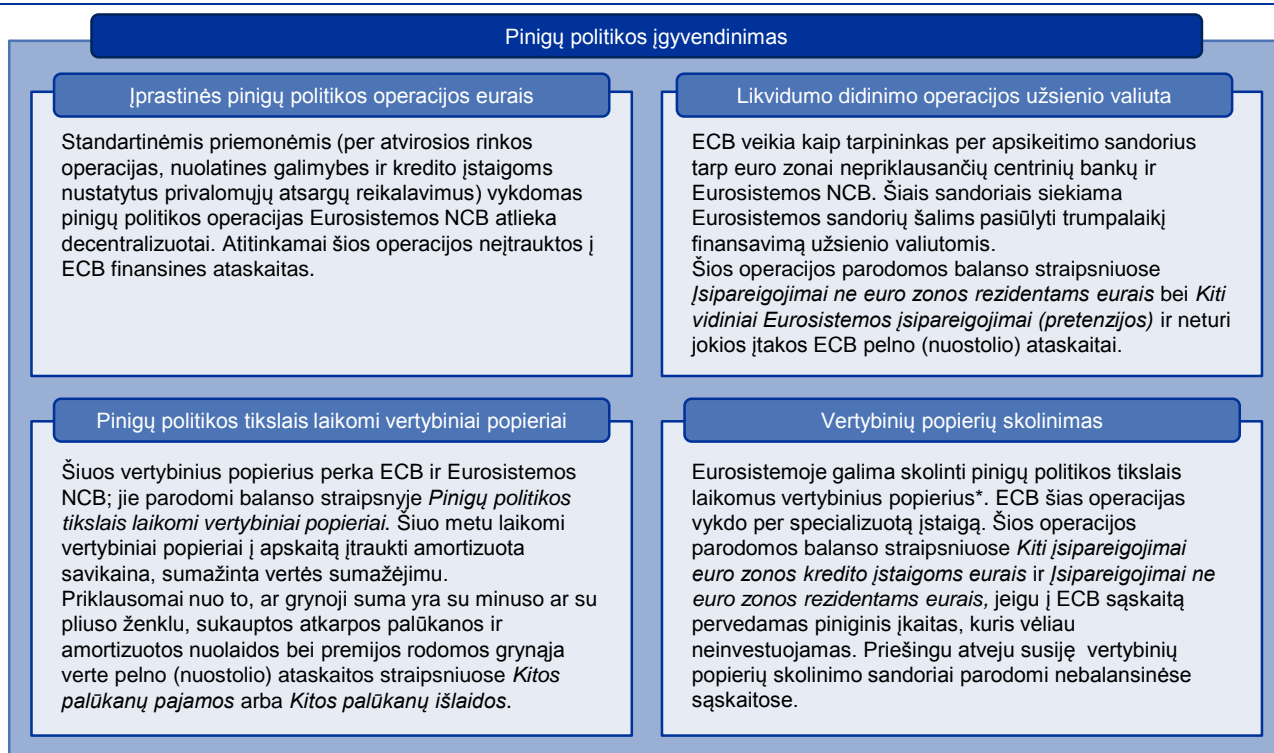
Vadovaujantis decentralizuoto pinigų politikos įgyvendinimo Eurosistemoje principu, Eurosistemos pinigų politikos operacijos yra įtrauktos į ECB ir euro zonos nacionalinių centrinių bankų (NCB) finansines ataskaitas. Toliau pateiktoje schemoje apžvelgiamos pagrindinės operacijos ir funkcijos, kurias ECB atlieka vykdydamas savo įgaliojimus, ir kokią įtaką jos daro ECB finansinėms ataskaitoms.

¹ Finansines ataskaitas sudaro balansas, pelno (nuostolio) ataskaita ir susijusios pastabos. Metines finansines ataskaitas sudaro finansinės ataskaitos, vadovybės ataskaita, auditoriaus išvada ir pastaba dėl pelno (nuostolio) paskirstymo.

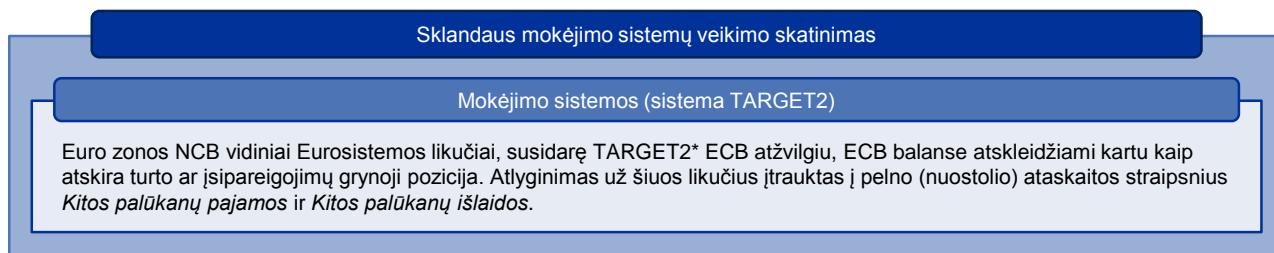
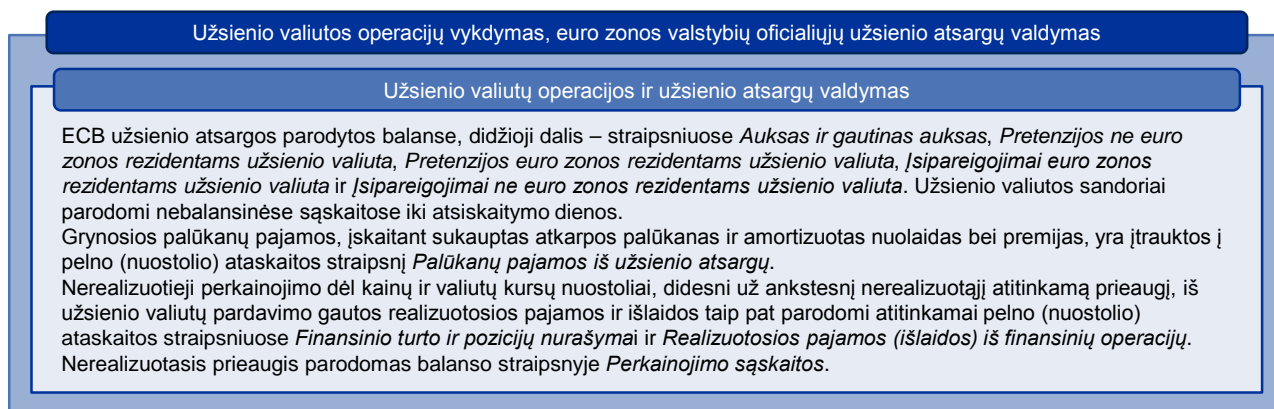
² Protokolas dėl Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto.

1 schema

ECB pagrindinė veikla ir jos poveikis ECB finansinėms ataskaitoms



* Daugiau informacijos apie vertybinių popierių skolinimą pateikiama [ECB interneto svetainėje](#).



* Daugiau informacijos apie TARGET2 pateikiama [ECB interneto svetainėje](#).

Indėlis didinant kredito įstaigų saugumą ir patikimumą bei visos finansų sistemos stabilumą

Bankų priežiūra – Bendras priežiūros mechanizmas

ECB per metus patiriamos su priežiūros uždaviniais susijusios išlaidos padengiamos iš metinių priežiūros mokesčių, kuriuos moka prižiūrimi subjektai. Priežiūros mokesčiai įtraukiami į pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnį *Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos*.

Be to, ECB turi teisę skirti administracines nuobaudas prižiūrimiems subjektams už ES bankų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų prudencinių reikalavimų (įskaitant ECB priežiūrinius sprendimus) nesilaikymą. Susijusios pajamos įtraukiamos į pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnį *Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos*.

Kita

Banknotai apyvartoje

ECB paskirta 8 % visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertės. Šią dalį užtikrina pretenzijos NCB, už kurias mokamos pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomos palūkanos. Šios palūkanų pajamos parodomos pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnyje *Palūkanų pajamos iš eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje*.

Išlaidas, susidarančias dėl tarpvalstybinio eurų banknotų pervežimo tarp banknotų spaustuvių ir NCB pristatant naujus banknotus ir banknotų pervežimo tarp NCB kompensuojant jų trūkumą perteklinėmis atsargomis, centralizuotai padengia ECB. Šios išlaidos parodomos pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnyje *Banknotų gamybos paslaugos*.

Nuosavų lėšų portfelis

ECB nuosavų lėšų portfelis parodytas balanse, didžioji dalis – straipsnyje *Kitas finansinis turtas*.

Grynosios palūkanų pajamos, įskaitant sukauptas atkarpos palūkanas ir amortizuotas nuolaidas bei premijas, yra įtrauktos į pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnį *Kitos palūkanų pajamos ir Kitos palūkanų išlaidos*.

Nerealizuotieji perkainojimo dėl kainų nuostoliai, didesni už ankstesnį nerealizuotąjį atitinkamą kainos prieaugį, iš vertybinių popierių pardavimo gautos realizuotosios pajamos ir išlaidos taip pat parodomi atitinkamai pelno (nuostolio) ataskaitos straipsniuose *Finansinio turto ir pozicijų nurašymai ir Realizuotosios pajamos (išlaidos) iš finansinių operacijų*. Nerealizuotasis kainos prieaugis parodomas balanso straipsnyje *Perkainojimo sąskaitos*.

3 Finansų raida

3.1 Balansas

1 pav. parodytos pagrindinės ECB balanso sudedamosios dalys 2013–2017 m. 2014 m. ketvirtąjį ketvirtį ECB balansas pradėjo didėti, kai buvo pradėti pirkti vertybiniai popieriai pagal trečiąją padengtųjų obligacijų pirkimo programą (POPP3) ir turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programą (TUVPPP). Balansas didėjo ir vėlesniais metais, daugiausia dėl vertybinių popierių įsigijimo pagal viešojo sektoriaus pirkimo programą (VSPP).



65,2 mlrd. eurų
viso turto padidėjimas
2017 m.

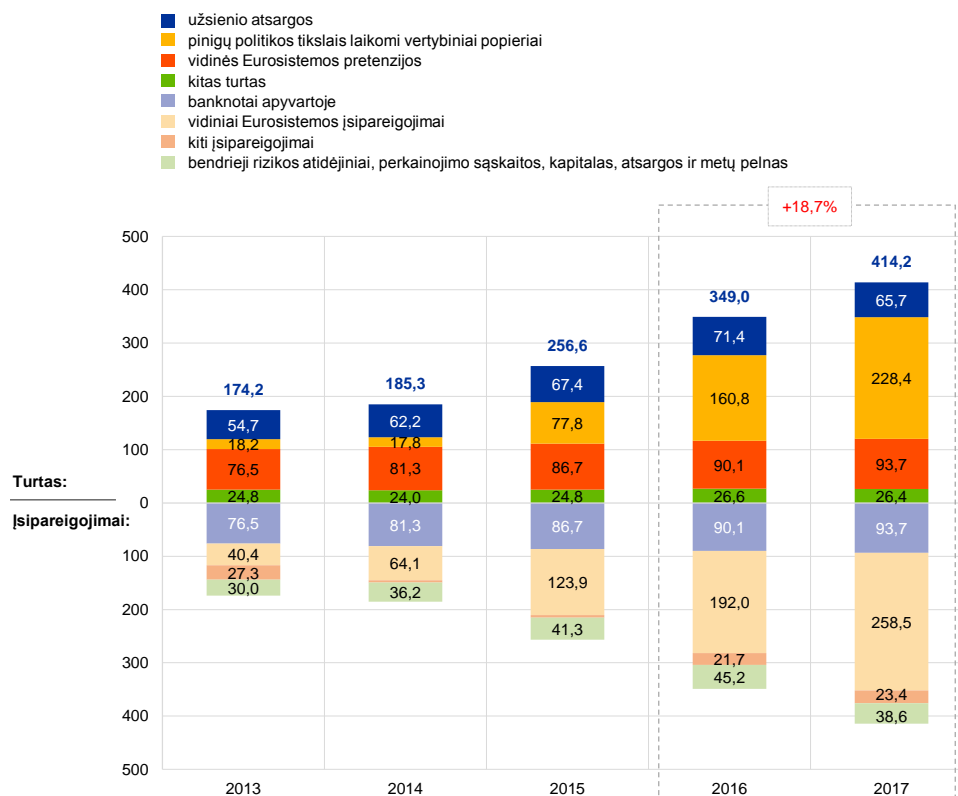
2017 m. **visas ECB turtas** padidėjo 65,2 mlrd. eurų – iki 414,2 mlrd. eurų, daugiausia dėl pagal turto pirkimo programą (TPP)³ įsigytų vertybinių popierių portfelio. Dėl šių pirkimų balanso straipsnio *Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai* suma padidėjo, o dėl piniginių atsiskaitymų už minėtus pirkimus per

³ Turto pirkimo programa apima POPP3, TUVPPP, VSPP ir bendrovių sektoriaus pirkimo programą (BSPP). Daugiau informacijos apie TPP pateikiama [ECB interneto svetainėje](#).

TARGET2 sąskaitas atitinkamai padidėjo straipsnio *Vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai* suma.

1 pav. ECB balansas

(mld. eurų)



Šaltinis: ECB.



55 %

viso turto sudaro pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai

2017 m. pabaigoje **pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai, išreikšti eurai**, sudarė 55 % viso ECB turto. Šiame balanso straipsnyje parodyti vertybiniai popieriai, kuriuos ECB įsigijo pagal vertybinių popierių rinkų programą (VPRP), tris padengtųjų obligacijų pirkimo programas (POPP1, POPP2 ir POPP3), TUVPPP ir VSPP⁴. 2017 m. vertybinių popierių pirkimas pagal POPP3, TUVPPP ir VSPP⁵ buvo tęsiamas, vadovaujantis Valdančiosios tarybos sprendimais dėl bendros mėnesio pirkimų sumos Eurosistemoje bei laikantis iš anksto nustatytų tinkamumo kriterijų.



67,6 mlrd. eurų

padidėjo pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai

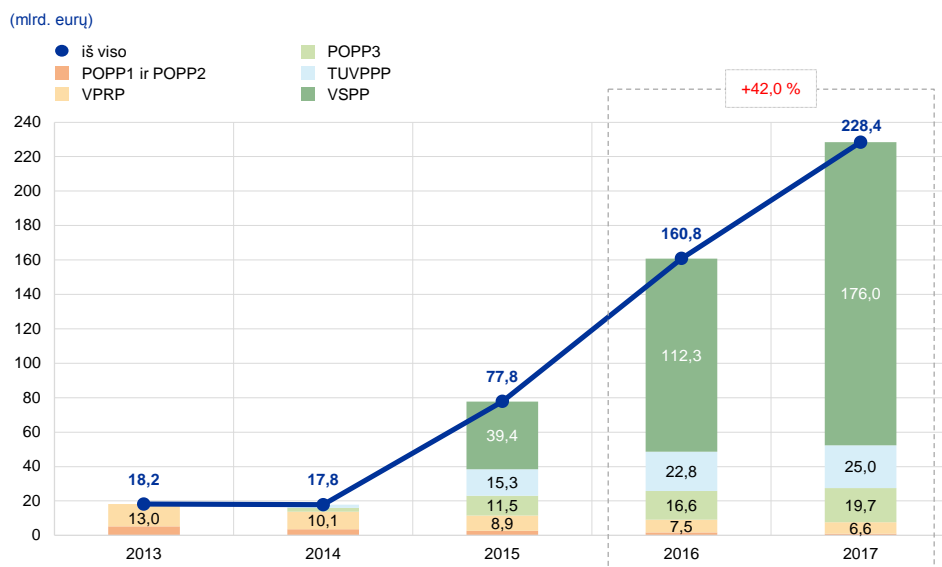
Dėl įvykdytų pirkimų, o didžiąja dalimi dėl pirkimų pagal VSPP, 2017 m. pinigų politikos tikslais ECB turimas vertybinių popierių portfelis padidėjo 67,6 mlrd. eurų – iki 228,4 mlrd. eurų (žr. 2 pav.). Pagal POPP1, POPP2 ir VPRP įsigytų vertybinių popierių portfelis dėl išpirkimų sumažėjo 1,5 mlrd. eurų.

⁴ ECB pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą (BSPP) vertybinių popierių neperka.

⁵ Valdančiajai tarybai nusprendus sustabdyti pirmąsias dvi POPP ir VPRP, 2017 m. pirkimai pagal jas nebebuvo vykdomi.

2 pav.

Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai



Šaltinis: ECB.

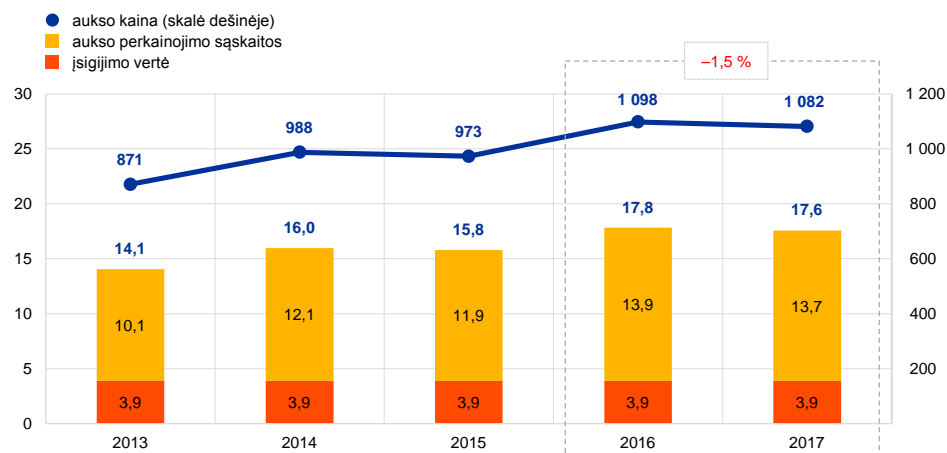
2017 m. **ECB užsienio atsargų**, kurias sudaro auksas, specialiosios skolinimosi teisės, JAV doleriai, Japonijos jenos ir Kinijos ženminbi juaniai (nuo 2017 m.), bendra vertė eurais sumažėjo 5,7 mlrd. eurų – iki 65,7 mlrd. eurų.

ECB turimo aukso ir gautino aukso vertė eurais 2017 m. sumažėjo 0,3 mlrd. eurų – iki 17,6 mlrd. eurų (žr. 3 pav.) dėl sumažėjusios aukso rinkos kainos eurais, tačiau aukso kiekis uncijomis nepakito. Dėl šio sumažėjimo atitinkama suma sumažėjo ir ECB perkainojimo sąskaitos (žr. 3.2 skirsnį).

3 pav.

Auksas ir aukso kainos

(skalė kairėje: mlrd. eurų; skalė dešinėje: eurai už Trojos unciją grynojo aukso)



Šaltinis: ECB.



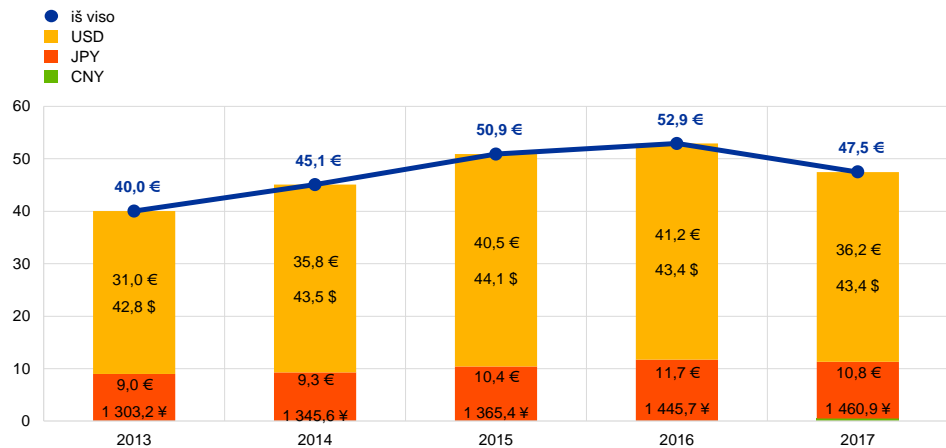
Pabrangus eurui, ECB gryniosios užsienio valiutos pozicijos suma sumažėjo

ECB grynoji užsienio valiutos pozicijos JAV doleriais, Japonijos jenomis ir Kinijos ženminbi juaniais vertė eurais sumažėjo 5,4 mlrd. eurų – iki 47,5 mlrd. eurų (žr. 4 pav.) daugiausia dėl JAV dolerio ir Japonijos jenos atžvilgiu pakilusio euro kurso. Atitinkamai sumažėjo ir ECB perkainojimo sąskaitų likučiai (žr. 3.2 skirsnį).

4 pav.

Užsienio valiuta

(mlrd. eurų)



Šaltinis: ECB.



Į ECB užsienio atsargų portfelį įtraukti Kinijos ženminbi juaniai

2017 m. ECB investavo 0,5 mlrd. eurų atitinkančią sumą į Kinijos ženminbi

juančius – jie tapo trečiaja ECB užsienio valiutų atsargų valiuta⁶. Šią investiciją ECB finansavo pardavęs nedidelę dalį savo atsargų JAV doleriais ir visą gautą sumą investavęs į Kinijos ženminbi juančius. JAV doleriai ir toliau sudaro didžiausią ECB užsienio valiutų atsargų dalį – apie 76 %.

Savo užsienio valiutų atsargų investavimą ECB valdo pagal trijų žingsnių procesą. Pirmą, ECB rizikos valdytojai suformuoja strateginį orientacinį portfelį; Valdandčioji taryba jį patvirtina. Antra, ECB portfelių valdytojai suformuoja taktinį orientacinį portfelį, jį patvirtina Vykdomoji valdyba. Trečia, NCB decentralizuotai vykdo kasdienes investavimo operacijas.

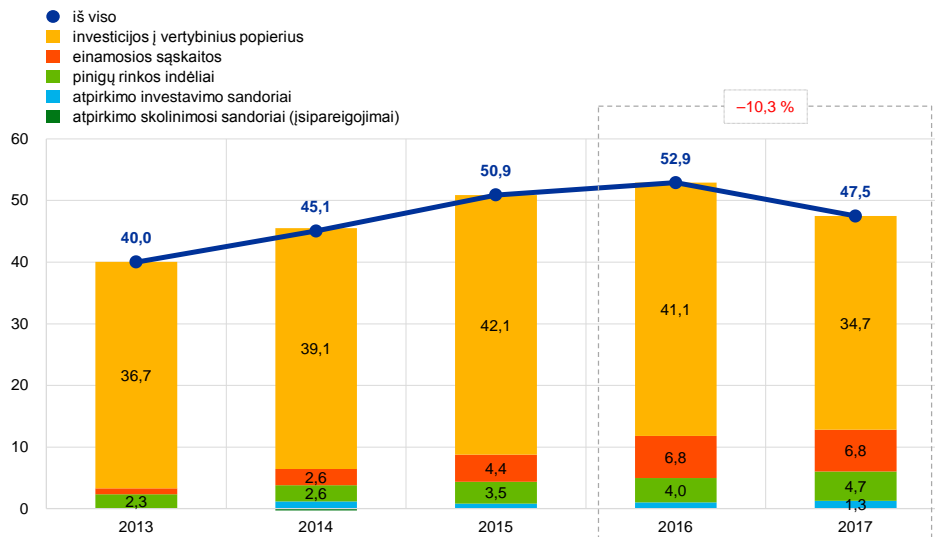
ECB užsienio valiutų atsargos daugiausia investuojamos į vertybinius popierius ir pinigų rinkos indėlius arba laikomos einamosiose sąskaitose (žr. 5 pav.). Šį portfelį sudarantys vertybiniai popieriai vertinami metų pabaigoje buvusią rinkos kainą.

⁶ Žr. 2017 m. birželio 13 d. ECB pranešimą spaudai.

5 pav.

Užsienio valiutų investicijų išskaidymas

(mlrd. eurų)



Šaltinis: ECB.



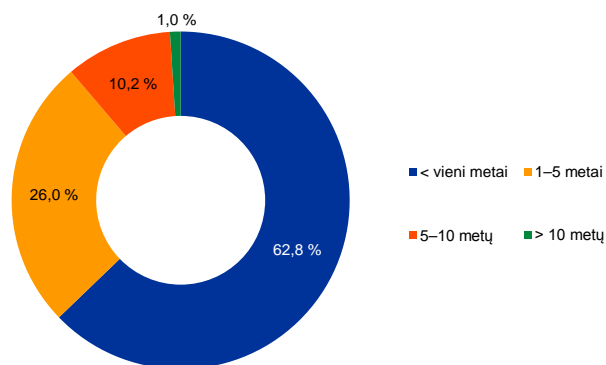
62,8 %

Vertybinių popierių užsienio valiuta, kurių trukmė – iki 1 m.

ECB užsienio valiutų atsargų paskirtis – finansuoti galimas intervencijas į užsienio valiutų rinką. Todėl ECB užsienio valiutų atsargos valdomos siekiant trijų pagrindinių tikslų (pagal svarbą) – likvidumo, saugumo ir grąžos. Tad šį portfelį daugiausia sudaro trumpalaikiai vertybiniai popieriai (žr. 6 pav.).

6 pav.

Užsienio valiuta išreikštų vertybinių popierių terminų struktūra



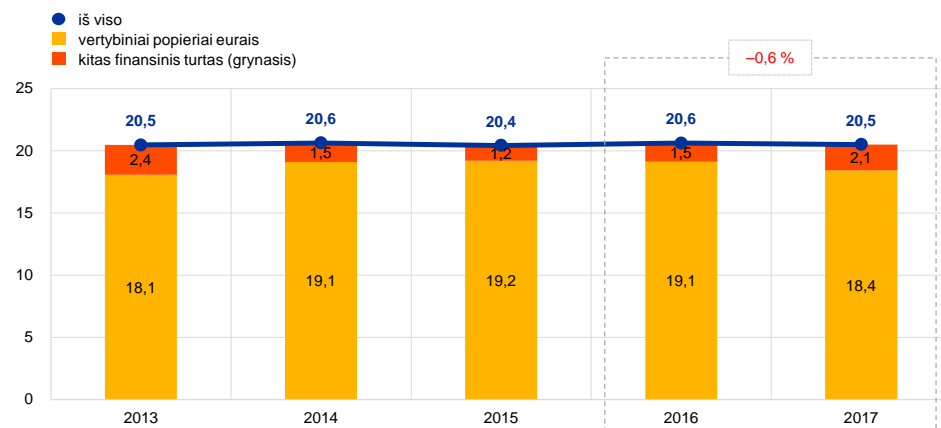
Šaltinis: ECB.

2017 m. **nuosavų lėšų portfelis** iš esmės nesikeitė ir buvo 20,5 mlrd. eurų (žr. 7 pav.). Šį portfelį daugiausia sudaro vertybiniai popieriai, išreikšti eurais. Šie vertybiniai popieriai vertinami metų pabaigoje buvusia rinkos kaina.

7 pav.

ECB nuosavų lėšų portfelis

(mlrd. eurų)

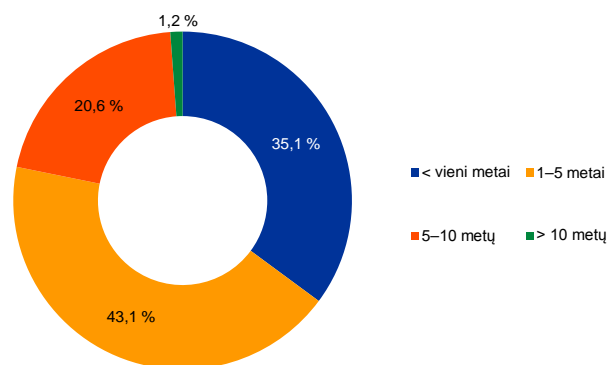


Šaltinis: ECB.

ECB nuosavų lėšų portfelis atitinka jo apmokėtojo kapitalo, atidėjinių, susijusių su užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito ir aukso kainų rizika, ir bendrojo atsargų fondo dydį. Šio portfelio paskirtis – uždirbti pajamas, kurios padėtų padengti ECB veiklos išlaidas, nesusijusias su jam pavestų priežiūros uždavinių vykdymu⁷. Tad, valdant nuosavų lėšų portfelį, siekiama gauti kuo didesnę grąžą, atsižvelgiant į tam tikrus rizikos apribojimus. Todėl šio portfelio terminų struktūra yra labiau diversifikuota (žr. 8 pav.) negu užsienio valiutos atsargų portfelio.

8 pav.

ECB turimų investicijų į vertybinius popierius terminų struktūra



Šaltinis: ECB.

⁷ Išlaidos, kurių ECB patiria vykdydamas priežiūros uždavinius, padengiamos iš metinių mokesčių, kuriuos moka prižiūrimi subjektai.

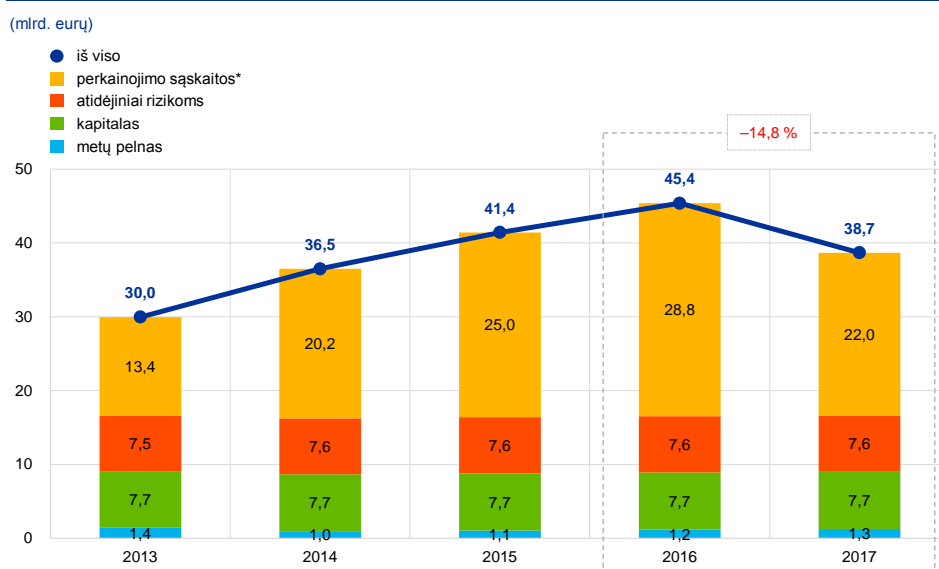
3.2 Finansiniai ištekliai



38,7 mlrd. eurų
ECB finansiniai ištekliai

ECB finansinius išteklius sudaro kapitalas, bendrieji atidėjiniai rizikoms, perkainojimo sąskaitos ir grynosios atitinkamų metų pajamos. Šie finansiniai ištekliai yra i) investuojami į turtą, iš kurio gaunamos pajamos, ir (arba) ii) naudojami tiesiogiai nuostoliams, patirtiems dėl finansinės rizikos, padengti. 2017 m. gruodžio 31 d. **ECB finansiniai ištekliai** sudarė 38,7 mlrd. eurų (žr. 9 pav.). Bendra išteklių vertė buvo 6,7 mlrd. eurų mažesnė negu 2016 m., nes pakilus euro kursui sumažėjo perkainojimo sąskaitų likučiai.

9 pav.
ECB finansiniai ištekliai



Šaltinis: ECB.

* Įskaitant bendrą aukso, užsienio valiutos ir vertybinių popierių perkainojimo prieaugį, bet neįskaitant į perkainojimo sąskaitą įtraukto išmokų tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, pervedimo rezultato.



+14 %
euro brangimas JAV
dolerio atžvilgiu 2017 m.

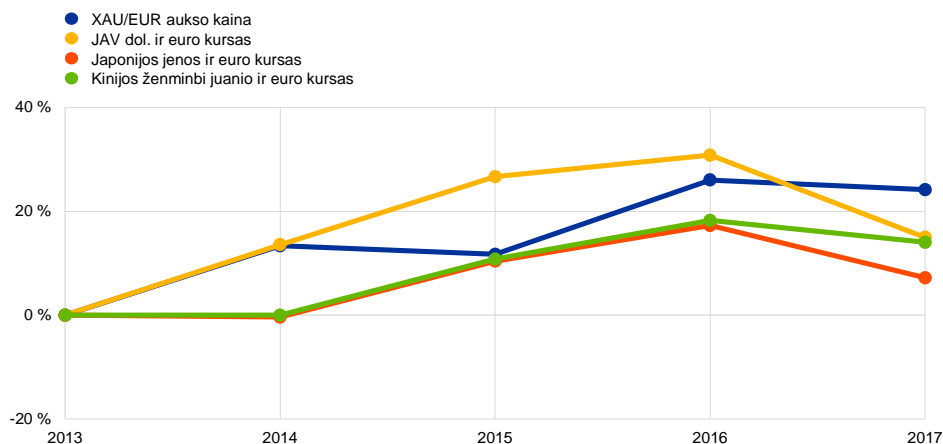
Aukso, užsienio valiutų ir vertybinių popierių, kuriems taikomas perkainojimas, nerealizuotieji prieaugiai nėra pripažįstami pajamomis pelno (nuostolio) ataskaitoje, bet yra tiesiogiai įrašomi į **perkainojimo sąskaitas**, parodomas ECB balanso įsipareigojimų pusėje. Šių sąskaitų likučiai gali būti panaudoti siekiant sušvelninti nepalankaus atitinkamų kainų ir (arba) valiutos kurso kitimo ateityje poveikį ir todėl sustiprina ECB atsparumą pagrindinėms rizikoms. 2017 m. aukso, užsienio valiutų ir vertybinių popierių perkainojimo sąskaitų⁸ bendra vertė sumažėjo 6,8 mlrd. eurų – iki 22,0 mlrd. eurų, daugiausia dėl JAV dolerio ir Japonijos jenos atžvilgiu kilusio euro kurso (žr. 10 pav.).

⁸ Į balanso straipsnį *Perkainojimo sąskaitos* įtrauktas išmokų tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, pervedimo rezultatas.

10 pav.

Pagrindiniai užsienio valiutos kursai ir aukso kainos 2013–2017 m.

(pokyčiai, procentais, palyginti su 2013 m.)



Šaltinis: ECB.

Per atitinkamus finansinius metus iš ECB turto ir įsipareigojimų gautos grynosios pajamos gali būti panaudotos galimiems nuostoliams, patirtiems per tuos pačius metus, padengti. Palyginti su 2016 m., 2017 m. **ECB grynosios pajamos** padidėjo 0,1 mlrd. eurų ir sudarė 1,3 mlrd. eurų.



Bendrieji rizikos atidėjiniai yra didžiausio leidžiamo dydžio

Atsižvelgiant į tai, kad ECB susiduria su finansine rizika (žr. 4.1 skirsnį), jis turi sudaręs **atidėjinius užsienio valiutos kurso (valiutos kurso), palūkanų normos, kredito ir aukso kainos (biržos prekių kainos) rizikoms**. Šių atidėjinių dydis kiekvienais metais peržiūrimas, atsižvelgiant į įvairius veiksnus, įskaitant turimo rizikingo turto apimtį, numatomus rezultatus kitais metais ir rizikos įvertinimą. Atidėjiniai rizikoms kartu su bet kokio dydžio suma ECB bendrajame atsargų fonde negali viršyti euro zonos NCB apmokėto ECB kapitalo vertės. Nuo 2015 m. šie atidėjiniai yra didžiausio leidžiamo dydžio ir sudaro 7,6 mlrd. eurų.

Palyginti su 2016 m. pabaiga, euro zonos ir ne euro zonos NCB apmokėto **ECB kapitalo** vertė nepasikeitė ir 2017 m. gruodžio 31 d. buvo 7,7 mlrd. eurų.

3.3 Pelno (nuostolio) ataskaita

Pagrindiniai ECB pelno (nuostolio) ataskaitos straipsniai 2013–2017 m. palyginti 11 pav. Per šį laikotarpį ECB pelnas svyravo nuo 1,0 mlrd. iki 1,4 mlrd. eurų. Pastaruosius trejus metus ECB pelnas nuosekliai didėjo, daugiausia dėl išaugusių palūkanų pajamų iš užsienio atsargų ir pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių. Šis didėjimas su kaupu atsivėrė sumažėjusias palūkanų pajamas iš banknotų apyvartoje⁹ ir nuosavų lėšų portfelio.

⁹ ECB pajamas iš eurų banknotų apyvartoje sudaro ECB sukauptos pajamos už jo vidines Eurosistemos pretenzijas NCB, susijusias su ECB skirta visų apyvartoje esančių eurų banknotų dalimi (8 %).



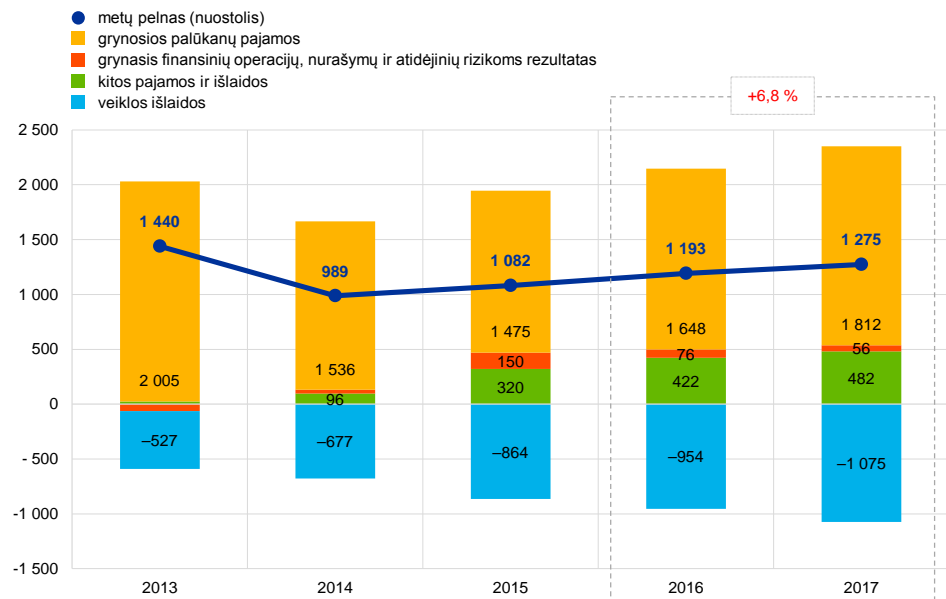
1 275 mln. eurų
ECB pelnas 2017 m.

2017 m. **ECB pelnas** sudarė 1 275 mln. eurų (2016 m. – 1 193 mln. eurų). Palyginti su 2016 m., pelnas išaugo 82 mln. eurų daugiausia dėl padidėjusių grynujų palūkanų pajamų.

11 pav.

ECB pelno (nuostolio) ataskaita

(mln. eurų)



Šaltinis: ECB.

Pastaba: straipsnį *Kitos pajamos ir išlaidos* sudaro *Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)*, *Pajamos iš nuosavybės vertybinių popierių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse*, *Kitos pajamos ir Kitos išlaidos*.



Pajamų iš užsienio atsargų ir pinigų politikos padidėjimas

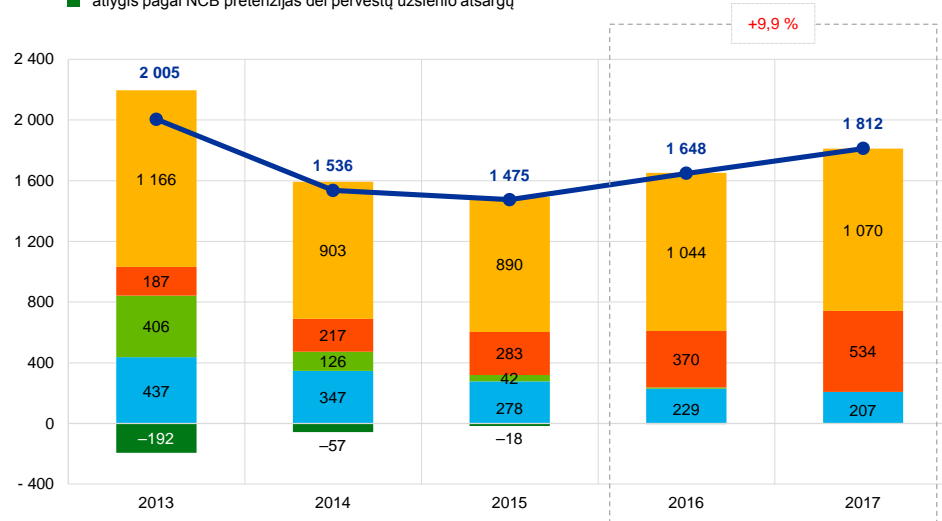
ECB **grynosios palūkanų pajamos** padidėjo 163 mln. eurų – iki 1 812 mln. eurų (žr. 12 pav.) daugiausia dėl išaugusių palūkanų pajamų iš užsienio atsargų ir pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių.

12 pav.

Grynosios palūkanų pajamos

(mln. eurų)

- grynosios palūkanų pajamos
- palūkanų pajamos iš pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių
- palūkanų pajamos iš užsienio atsargų
- palūkanų pajamos iš eurų banknotų paskirstymo
- grynosios kitos palūkanų pajamos
- atlygis pagal NCB pretenzijas dėl pervestų užsienio atsargų



Šaltinis: ECB.



Palūkanų pajamų iš užsienio atsargų didėjimas, daugiausia dėl išaugusios JAV dolerio grąžos

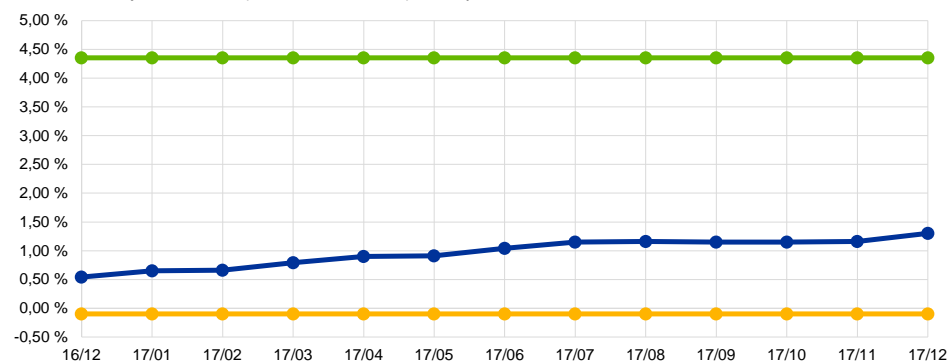
Palūkanų pajamos iš užsienio atsargų padidėjo 164 mln. eurų – iki 534 mln. eurų, nes, išaugus trumpalaikių vertybinių popierių, išreikštų JAV doleriais, pajamingumui, uždirbta daugiau palūkanų pajamų iš šių vertybinių popierių (žr. 13 pav.).

13 pav.

Pagrindiniai palūkanų normų lyginamieji indeksai

(metinės palūkanos, procentais; mėnesio duomenys)

- Federalinių fondų efektyvusis kursas
- Japonijos banko pagrindinė palūkanų norma
- Kinijos Liaudies Respublikos banko bazinė palūkanų norma



Šaltiniai: JAV federalinio rezervų valdyba, Japonijos bankas ir Kinijos Liaudies Respublikos bankas.



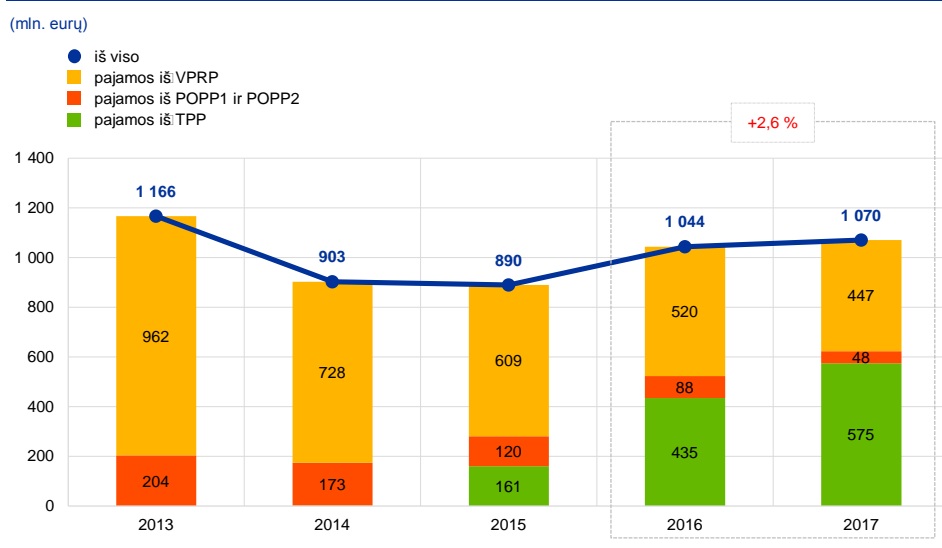
Didesnes pajamas iš TPP iš dalies nusvėrė pasibaigus programoms sumažėjusios pajamos

2017 m. **iš pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių uždirbtos grynosios palūkanų pajamos** sudarė 1 070 mln. eurų, o tai yra 27 mln. eurų daugiau negu 2016 m. (žr. 14 pav.). Grynosios palūkanų pajamos, gautos iš pagal TPP įsigytų vertybinių popierių, padidėjo 140 mln. eurų – iki 575 mln. eurų. Taip įvyko

padidėjus rezervo apimčiai (žr. 2 pav.). Euro zonos vyriausybės obligacijų vidutinis pajamingumas buvo nedidelis visus metus (žr. 15 pav.). Vis dėlto šį didėjimą iš esmės nusvėrė sumažėjusios grynosios palūkanų pajamos iš VPRP, POPP1 ir POPP2 portfelių; jos smuktelėjo 113 mln. eurų – iki 496 mln. eurų dėl to, kad, suėjus vertybinių popierių terminui, sumažėjo šių portfelių dydis. 2017 m. apie 60 % ECB grynųjų palūkanų pajamų uždirbta iš pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių.

14 pav.

Grynosios palūkanų pajamos už pinigų politikos tikslais laikomus vertybinius popierius

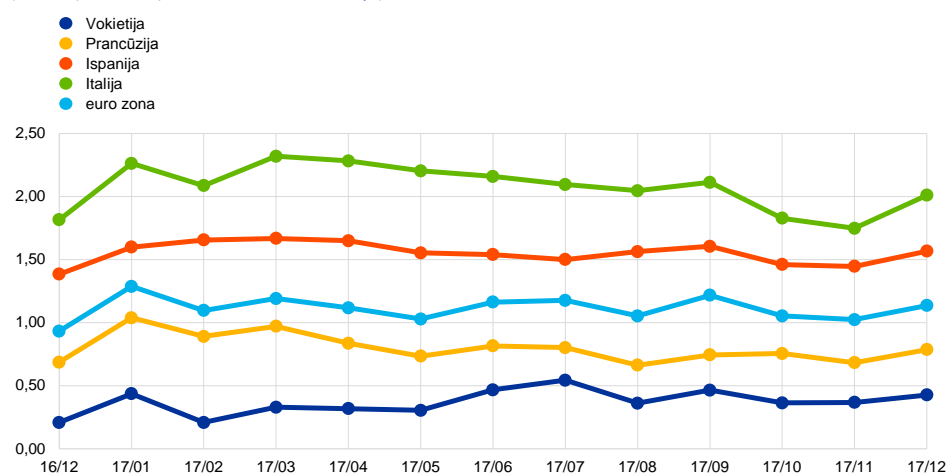


Šaltinis: ECB.

15 pav.

10 metų vyriausybės obligacijų pajamingumas

(metinės palūkanos, procentais; mėnesio duomenys)



Šaltinis: ECB.



0,0 %
PRO palūkanų norma
2017 m.

Palūkanų pajamos iš visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų ECB dalies ir palūkanų išlaidos, mokėtinos NCB už į ECB pervestas užsienio atsargas, buvo lygios 0 dėl Eurosistemoje jos pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomos 0 % palūkanų normos.

Grynosios kitos palūkanų pajamos sumažėjo daugiausia dėl to, kad, esant mažam pajamingumui euro zonoje, sumažėjo ir palūkanų pajamos iš nuosavų lėšų portfelio.



Grynajam finansinių operacijų ir nurašymų rezultatui didžiausios įtakos turėjo JAV dolerio grąžos pokyčiai

Grynasis finansinių operacijų ir finansinio turto nurašymų rezultatas sudarė 56 mln. eurų, o tai yra 20 mln. eurų mažiau negu 2016 m. (žr. 16 pav.). Tai iš esmės lėmė sumažėjusios grynosios realizuotosios pajamos dėl kainos pokyčio.

Pastarąjį sumažėjimą daugiausia lėmė tai, kad dėl kainos pokyčio gauta mažiau realizuotųjų pajamų iš vertybinių popierių JAV doleriais, nes jų rinkos vertei neigiamos įtakos turėjo 2015 m. prasidėjusi JAV dolerio grąžos augimo tendencija.

2017 m. šis neigiamas poveikis portfelio JAV doleriais rinkos vertę paveikė mažiau negu 2016 m., todėl ir kainos mažėjimas 2017 m. buvo kuklesnis negu 2016 m.

Grynosios realizuotosios pajamos dėl užsienio valiutos kurso ir aukso kainos pokyčio išaugo daugiausia dėl padidėjusių realizuotųjų užsienio valiutos pajamų, nes buvo parduota dalis atsargų JAV doleriais Kinijos ženminbi juanių portfelio sukūrimui finansuoti.

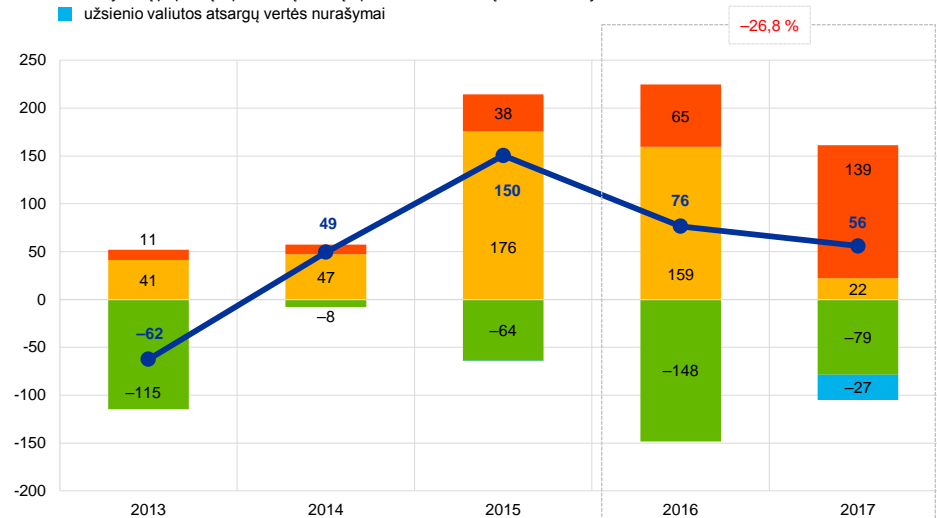
Užsienio valiutos atsargų vertė nurašyta dėl Kinijos ženminbi juanio atsargų, nes nuo to laiko, kai buvo investuotą į šią valiutą, jos kursas euro atžvilgiu sumažėjo.

16 pav.

Realizuotieji rezultatai ir vertės nurašymai

(mln. eurų)

- iš viso
- grynosios realizuotosios pajamos dėl kainos pokyčio
- grynosios realizuotosios pajamos dėl užsienio valiutos kurso ir aukso kainos pokyčio
- vertybinių popierių ir palūkanų normų apsikeitimo sandorių vertės nurašymai
- užsienio valiutos atsargų vertės nurašymai



Šaltinis: ECB.



437 mln. eurų

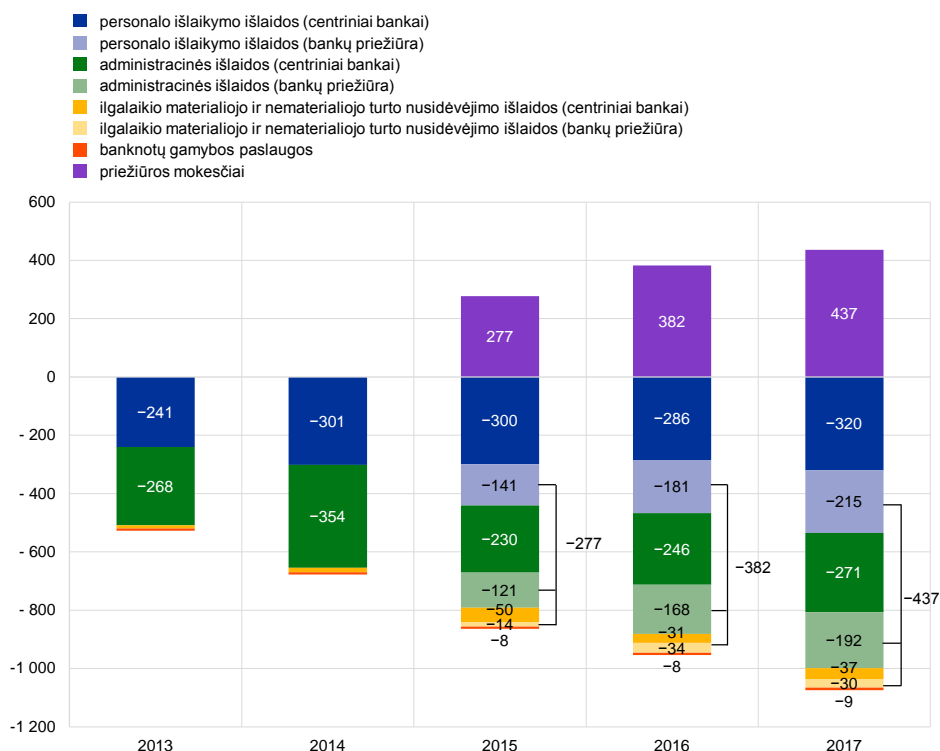
ECB apskaičiuota mokesčių suma priežiūros uždaviniams vykdyti

ECB **bendros veiklos išlaidos**, įskaitant nuvertėjimą ir banknotų gamybos paslaugas, padidėjo 121 mln. eurų – iki 1 075 mln. eurų (žr. 17 pav.). Šį pokytį daugiausia lėmė padidėjusios išlaidos, susijusios su vykdoma bankų priežiūra ir naujos programos, pagal kurią teikiama parama keičiant profesinę veiklą, sukūrimu (teikiama parama ECB personalui, siekiančiam karjeros ne ECB). Kaip matyti iš paveikslo toliau, dėl BPM sukūrimo 2014 m. gerokai išaugo personalo išlaidų ir administracinės išlaidos. Vis dėlto šias su vykdoma bankų priežiūra susijusias išlaidas visiškai padengia prižiūrimiems subjektams taikomi mokesčiai¹⁰.

17 pav.

Veiklos išlaidos ir priežiūros mokesčiai

(mln. eurų)



Šaltinis: ECB.

4

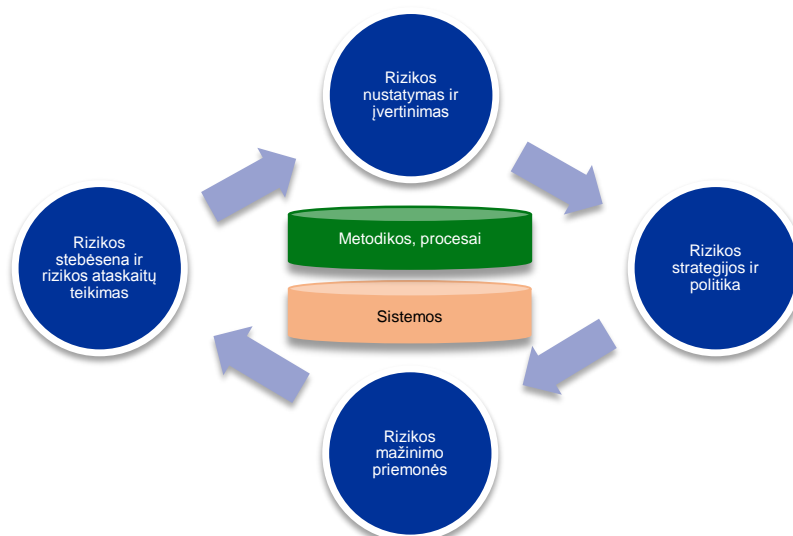
Rizikos valdymas

Rizikos valdymas yra esminė ECB veiklos dalis. Jis vykdomas nuolat i) nustatant ir vertinant riziką, ii) peržiūrint rizikos strategiją ir politiką, iii) įgyvendinant rizikos mažinimo priemones, iv) stebint riziką ir apie ją informuojant. Atlikti visą šį darbą padeda veiksmingos metodikos, procesai ir sistemos.

¹⁰ Priežiūros mokesčiai įtraukti į straipsnį *Kitos pajamos ir išlaidos* (žr. 11 pav.).

2 schema

Rizikos valdymo ciklas



ECB susiduria su finansine ir operacine rizika. Tolesniuose skirsniuose pristatomos rizikos rūšys, šių rizikų šaltiniai ir taikomos rizikos kontrolės sistemos.

4.1

Finansinė rizika



Vykdomoji valdyba siūlo politiką ir procedūras, kurios užtikrina tinkamą apsaugos nuo rizikų lygį

Vykdomoji valdyba siūlo politiką ir procedūras, kurios užtikrina tinkamą ECB apsaugos nuo finansinių rizikų, su kuriomis ECB susiduria, lygį.

Eurosistemos centrinių bankų ekspertų sudarytas Rizikos valdymo komitetas, be kita ko, prisideda prie Eurosistemos prisiimamų finansinių rizikų, susijusių su atitinkamomis balanso pozicijomis, stebėjimo, apskaičiavimo ir informacijos apie jas teikimo. Jis taip pat nustato ir peržiūri susijusias metodikas ir bendras sistemas. Taip Rizikos valdymo komitetas padeda sprendimus priimantiems organams užtikrinti tinkamą Eurosistemos apsaugos lygį.



Finansinė rizika kyla dėl pagrindinių ECB veiklų ir finansinių pozicijų

Finansinė rizika kyla dėl pagrindinių ECB veiklų ir su jomis susijusių finansinių pozicijų.

Rizikos kontrolės sistemos ir apribojimai, kuriuos ECB naudoja rizikos ypatybėms valdyti, skiriasi pagal operacijų rūšis ir rodo įvairių skirtingų portfelių valdymo politiką arba jų investicijų paskirtį, taip pat turto rizikos ypatumus.



ECB taiko įvairius savo sukurtus rizikos vertinimo metodus

Rizikai stebėti ir įvertinti ECB taiko įvairius savo sukurtus rizikos vertinimo metodus.

Šie metodai pagrįsti bendru rinkos ir kredito rizikos modeliavimu. Su rizikos matais susijusios pagrindinės modeliavimo sąvokos, metodai ir prielaidos grindžiamos rinkos standartais ir turimais rinkos duomenimis. Paprastai rizika apskaičiuojama kaip vienu metų tikėtino vertės stygiaus (angl. *Expected Shortfall*, ES)¹¹ rodiklis, taikant 99 % patikimumo lygmenį. Skaičiuojami du rizikos modeliai: i)

¹¹ Tikėtinas vertės stygius apibrėžiamas kaip vidutiniai nuostoliai, kurių galėtų atsirasti atvejais, pasitaikančiais rečiau negu būdinga esant tam tikram patikimumo lygmeniui.

apskaitinės rizikos – pagal galiojančius apskaitos reikalavimus apskaičiuojant rizikos įverčius, ECB perkainojimo sąskaitos laikomos rezervu; ii) finansinės rizikos – apskaičiuojant riziką, perkainojimo sąskaitos nelaikomos rezervu. Kad susidarytų išsamų vaizdą apie riziką, ECB reguliariai apskaičiuoja ir kitus rizikos matavimus, esant skirtingiems patikimumo lygmenims, atlieka jautrumo bei scenarijų nepalankiausiomis sąlygomis analizę ir vertina ilgesnės trukmės pozicijų bei pajamų prognozes¹².



10,6 mlrd. eurų

bendra rizikos pozicija
2017 m.
(apskaitinė rizika,
įvertinta pagal tikėtino
vertės stygiaus rodiklį
taikant 99 procentų
patikimumo lygmenį)

Per metus ECB bendra rizika padidėjo. 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis, visų ECB portfelių bendra vienu metų apskaitinė rizika, įvertinta pagal tikėtino vertės stygiaus rodiklį taikant 99 procentų patikimumo lygmenį, sudarė 10,6 mlrd. eurų – tai yra 1,4 mlrd. eurų daugiau, palyginti su 2016 m. gruodžio 31 d. rizikos įvertinimu. Šį padidėjimą daugiausia lėmė ir toliau pagal TPP vykdomi vertybinių popierių pirkimai.

1 intarpas

Metinėse ataskaitose skelbiama rizikos vertinimo mato pokytis

Nuo 2007 m. ECB savo metinėse ataskaitose skelbė visų ECB portfelių bendrą finansinę riziką, matuojamą kaip finansinės investicijų vertės pokyčio rizikos rodiklis, taikant 95 procentų patikimumo lygmenį per vienus metus (VaR 95 %). Kaip paskelbta 2016 m. ataskaitose, 2016 m. gruodžio 31 d. bendra finansinė rizika buvo 10,6 mlrd. eurų.

Per pastaruosius metus ECB patobulino savo rizikos modelių sistemą. Štai keletas iš pokyčių:

- kaip pagrindinį matą skaičiuojant riziką, dabar ECB naudoja tikėtino vertės stygiaus rodiklį ir 99 procentų patikimumo lygmenį; kiti rizikos matai ir patikimumo lygmenys naudojami kaip papildomos informacijos šaltiniai;
- be jau vertinamos finansinės rizikos, skaičiuojama ir apskaitinė rizika. Pagal finansinės rizikos modelį, apskaičiuojant riziką perkainojimo sąskaitos nelaikomos rezervu, o pagal apskaitinės rizikos modelį, taikant galiojančius apskaitos reikalavimus apskaičiuojant rizikos įverčius perkainojimo sąskaitos laikomos rezervu. Taigi atskleidžiami du skirtingi požiūriai į riziką: pagal finansinį rizikos metodą atsižvelgiama į rizikos poveikį ECB grynajam nuosavam kapitalui, o pagal apskaitinės rizikos metodą vertinamas rizikos poveikis ECB pelno (nuostolio) ataskaitai.

Metinių finansinių ataskaitų atveju, laikoma, kad apskaitinės rizikos metodas yra tinkamesnis, nes jis geriau atskleidžia rizikos mastą pagal jos poveikį apskaitos rezultatams. Todėl nuo šiol ECB metinėse finansinėse ataskaitose skelbiama nebe finansinės investicijų vertės pokyčio rizikos rodiklis, taikant 95 procentų patikimumo lygmenį, o apskaitinė rizika, įvertinta pagal tikėtino vertės stygiaus rodiklį ir 99 procentų patikimumo lygmenį. Šiuo pokyčiu taip pat siekiama, kad paskelbti duomenys, vidaus rizikos modeliai ir atskaitomybės metodas būtų tarpusavyje suderinti.

Priklausomai nuo ECB perkainojimo sąskaitų dydžio, riziką apskaičiavus pagal šiuos du rodiklius, gauti rizikos įverčiai gali labai skirtis savo dydžiu ir sudėtimi. Skaičiuojant finansinės rizikos rodiklį ir naudojant tą patį rizikos matą ir patikimumo lygmenį, gaunami didesni rizikos įverčiai, dominuoja didelė rinkos rizika, susijusi su auksu ir užsienio atsargomis. Šioms pozicijoms yra skirtos didelės

¹² Daugiau informacijos apie rizikos modeliavimą pateikiama „The financial risk management of the Eurosystem's monetary policy operations“, ECB, 2015 m. liepos mėn.

perkainojimo sąskaitos, todėl pagal apskaitinės rizikos rodiklį gaunami mažesni rizikos įverčiai, o riziką labiausiai skatina galimi su kredito rizika susiję atvejai.

Dėl perėjimo nuo finansinės investicijų vertės pokyčio rizikos rodiklio ir 95 procentų patikimumo lygmens prie apskaitinės rizikos, įvertintos pagal tikėtino vertės stygiaus rodiklį ir 99 procentų patikimumo lygmenį, 2017 m. metinėse finansinėse ataskaitose nominalieji rizikos įverčiai yra didesni (žr. 1 lentelę). Taip įvyko todėl, kad dėl pasirinkto aukštesnio patikimumo lygmens (99 % vietoj 95 %) padidėjęs rizikos įvertis ir konservatyvesnis rizikos matas (tikėtinas vertės stygius vietoj investicijų vertės pokyčio rizikos rodiklio) visiškai kompensuoja rizikos įverčio sumažėjimą dėl to, jei perkainojimo sąskaitos būtų laikomos rezervu.

1 lentelė

Finansinės investicijų vertės pokyčio rizikos rodiklis ir 95 procentų patikimumo lygmuo bei apskaitinė rizika, įvertinta pagal tikėtino vertės stygiaus rodiklį ir 99 procentų patikimumo lygmenį, 2017 m. gruodžio 31 d. (mlrd. eurų).

Finansinės investicijų vertės pokyčio rizikos rodiklis ir 95 procentų patikimumo lygmuo	Apskaitinė rizika, įvertinta pagal tikėtino vertės stygiaus rodiklį taikant 99 procentų patikimumo lygmenį
8,6	10,6



Kredito rizika

Kredito rizika kyla dėl ECB pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių portfelių, nuosavų lėšų eurais portfelio ir turimų užsienio atsargų. Nors pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai vertinami amortizuota savikaina, sumažinta vertės sumažėjimu, o jų kaina, jei prekyba nevyksta, dėl kredito kokybės vertinimo pasikeitimo nesikeičia, jie vis tiek susiję su kredito įsipareigojimų neįvykdymo rizika. Nuosavos lėšos eurais ir užsienio atsargos vertinamos rinkos kaina, todėl joms kyla kredito kokybės vertinimo pasikeitimo ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo rizika. Dėl 2017 m. toliau pagal turto pirkimo programą vykdytų pirkimų ECB kredito rizika, palyginti su ankstesniais metais, padidėjo.

Kredito rizika mažinama daugiausia taikant tinkamumo kriterijus, deramo tikrinimo procedūras ir apribojimus (skiriasi pagal portfelius).



Užsienio valiutos kurso ir biržos prekių kainos rizika

Užsienio valiutos kurso ir biržos prekių kainos rizika kyla dėl ECB turimos užsienio valiutos ir aukso. Eurui pabrangus JAV dolerio atžvilgiu, šių atsargų likučiai perkainojimo sąskaitose sumažėjo, todėl pagal apskaitinės rizikos metodą įvertinta valiutos kurso ir biržos prekių kainos rizika, palyginti su ankstesniais metais, padidėjo.

Atsižvelgiant į šio turto vaidmenį vykdančią politiką, ECB neapsidraudžia nuo atitinkamos užsienio valiutos kurso ir biržos prekių kainos rizikos. Šios rizikos mažinamos atsargas laikant įvairiomis valiutomis ir auksu bei turint perkainojimo sąskaitų.

Atsižvelgiant į šio turto vaidmenį vykdančią politiką, ECB neapsidraudžia nuo atitinkamos užsienio valiutos kurso ir biržos prekių kainos rizikos. Šios rizikos mažinamos atsargas laikant įvairiomis valiutomis ir auksu bei turint perkainojimo sąskaitų.



Palūkanų normos rizika

Didžioji ECB užsienio atsargų ir nuosavų lėšų eurais investuojama į fiksuoto pajamingumo vertybinius popierius, todėl, jei šie vertybiniai popieriai yra vertinami rinkos kaina, kyla rinkos palūkanų normos rizika. ECB turimos užsienio atsargos daugiausia investuojamos į palyginti trumpos trukmės turtą (žr. 6 pav. 3.1 skirsnįje), o nuosavų lėšų portfelyje esantis turtas paprastai yra ilgesnės trukmės (žr.

Atsižvelgiant į šio turto vaidmenį vykdančią politiką, ECB neapsidraudžia nuo atitinkamos užsienio valiutos kurso ir biržos prekių kainos rizikos. Šios rizikos mažinamos atsargas laikant įvairiomis valiutomis ir auksu bei turint perkainojimo sąskaitų.

8 pav. 3.1 skirsnyje). Palyginti su 2016 m., ši pagal apskaitos metodą įvertinta rizika nepakito.

ECB rinkos palūkanų normos rizika mažinama taikant turto išskaidymo politiką ir per perkainojimo sąskaitas.

Be to, ECB susiduria su palūkanų normų rizika, kylančia dėl neatitikimo tarp palūkanų, gautų už jo turtą, ir palūkanų, sumokėtų už įsipareigojimus. Tai turi įtakos jo grynosioms palūkanų pajamoms. Ši rizika nėra tiesiogiai siejama su konkrečiu portfeliu. Ji siejama su viso ECB balanso struktūra, ypač su turto ir įsipareigojimų terminų bei pajamingumo neatitikimais. ECB stebi šią riziką, atlikdamas ECB pelningumo ateities perspektyvų analizę. Ji rodo, kad ir ateinančiais metais ECB turėtų gauti grynųjų palūkanų pajamų, nepaisant to, kad ECB balanse vis daugiau mažo pajamingumo ir ilgos trukmės pinigų politikos tikslais įgyto turto.

Šios rūšies rizika valdoma, taikant turto išskaidymo politiką. Be to, ją švelnina ir tai, kad ECB balanse yra ir neatlygintų įsipareigojimų.

4.2 Operacinė rizika

ECB operacinės rizikos¹³ valdymas apima visą **nefinansinę riziką**.



Operacinės rizikos valdymas yra neatskiriama valdymo struktūros ir valdymo procesų dalis

Vykdomoji valdyba yra atsakinga už ECB operacinės rizikos valdymo politiką ir sistemą ir jas tvirtina. Operacinės rizikos komitetas padeda Vykdomajai valdybai vykdyti operacinės rizikos valdymo priežiūros funkciją. **Operacinės rizikos valdymas yra neatskiriama ECB valdymo struktūros ir valdymo procesų dalis**¹⁴.

Pagrindinis ECB operacinės rizikos valdymo sistemos tikslas yra **padėti užtikrinti, kad ECB galėtų įvykdyti savo misiją ir pasiekti nustatytus tikslus, ir apsisaugoti nuo gero vardo ir kito turto praradimo, netinkamo naudojimo ar žalos geram vardui ir kitam turtui**. Pagal operacinės rizikos valdymo sistemą, kiekvienas veiklos padalinys pats yra atsakingas už savo operacinės rizikos ir įvykių nustatymą ir įvertinimą, reagavimą į juos, informavimą apie juos bei jų stebėseną ir kontrolę. Atsižvelgiant į tai, ECB rizikos toleravimo strategijoje pateikiamos gairės dėl atsako į riziką strategijų ir rizikos priimtumo procedūrų. Ši strategija susieta su 5 x 5 formato rizikos matrica, kuri pagrįsta rizikos poveikio ir tikimybės vertinimo skalėmis (taikant kiekybinius ir kokybinius kriterijus).

ECB susiduria su vis sudėtingesnėmis grėsmėmis, kasdienė banko vykdoma veikla susijusi su įvairiomis operacinės rizikos rūšimis. Pagrindinės sritys, keliančios ECB susirūpinimą, yra šios: informacijos saugumo rizika (pvz., kibernetinės grėsmės), su IT susijusi rizika, su patalpų ir fiziniu saugumu susijusi rizika. Todėl

¹³ Operacinė rizika apibrėžiama kaip rizika patirti žmonių, netinkamų ar sutrikusių vidaus valdymo ir veiklos procesų, sistemų, nuo kurių priklauso procesai, sutrikimų arba išorės įvykių (pvz., stichinių nelaimių ar išorinių užpuolimų) neigiamą poveikį finansams, veiklai ar reputacijai.

¹⁴ Daugiau informacijos apie operacinės rizikos valdymą pateikta **ECB interneto svetainės** dalyse apie išorės ir vidaus kontrolės lygmenis.

ECB įdiegė procesus, kurie palengvintų nuolatinį ir veiksmingą banko operacinės rizikos valdymą ir integruotą su rizika susijusią informaciją į sprendimų priėmimo procesą. Be to, siekiant užtikrinti kritinės svarbos funkcijų tęstinumą bet kokių sutrikimų atveju, buvo parengti veiklos tęstinumo planai.

ECB finansinės ataskaitos

2017 m. gruodžio 31 d. balansas

TURTAS	Pastabos Nr.	2017 (eurais)	2016 (eurais)
Auksas ir gautinas auksas	1	17 558 411 241	17 820 761 460
Pretenzijos ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta	2		
Iš TVF gautinos lėšos	2.1	670 290 069	716 225 836
Likučiai bankų sąskaitose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas	2.2	43 760 643 939	50 420 927 403
		44 430 934 008	51 137 153 239
Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta	2.2	3 711 569 259	2 472 936 063
Kitos pretenzijos euro zonos kredito įstaigoms eurais	3	143 315 512	98 603 066
Euro zonos rezidentų vertybiniai popieriai eurais	4		
Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai	4.1	228 386 260 874	160 815 274 667
Vidinės Eurosistemos pretenzijos	5		
Pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje	5.1	93 657 169 470	90 097 085 330
Kitas turtas	6		
Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas	6.1	1 196 018 177	1 239 325 587
Kitas finansinis turtas	6.2	20 502 633 142	20 618 929 223
Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai	6.3	451 129 972	839 030 321
Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių išlaidos	6.4	2 597 290 354	2 045 522 937
Kitas įvairus turtas	6.5	1 527 699 142	1 799 777 235
		26 274 770 787	26 542 585 303
Visas turtas		414 162 431 151	348 984 399 128

ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabos Nr.	2017 (eurais)	2016 (eurais)
Banknotai apyvartoje	7	93 657 169 470	90 097 085 330
Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurais	8	1 060 813 972	1 851 610 500
Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurais	9		
Kiti įsipareigojimai	9.1	1 150 056 196	1 060 000 000
Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurais	10	19 549 390 872	16 730 644 177
Vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai	11		
Įsipareigojimai, atitinkantys pervestas užsienio atsargas	11.1	40 792 608 418	40 792 608 418
Kiti vidiniai Eurosistemos grynieji įsipareigojimai	11.2	217 751 769 550	151 201 250 612
		258 544 377 968	191 993 859 030
Kiti įsipareigojimai	12		
Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai	12.1	431 115 965	660 781 618
Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos	12.2	76 283 568	69 045 958
Kiti įvairūs įsipareigojimai	12.3	1 063 113 810	1 255 559 836
		1 570 513 343	1 985 387 412
Atidėjiniai	13	7 669 798 641	7 706 359 686
Perkainojimo sąskaitos	14	21 945 472 247	28 626 267 808
Kapitalas ir rezervai	15		
Kapitalas	15.1	7 740 076 935	7 740 076 935
Metų pelnas		1 274 761 507	1 193 108 250
Visi įsipareigojimai		414 162 431 151	348 984 399 128

2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų pelno (nuostolio) ataskaita

	Pastabos Nr.	2017 (eurais)	2016 (eurais)
Palūkanų pajamos iš užsienio atsargų	22.1	534 161 570	370 441 770
Palūkanų pajamos iš eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje	22.2	0	8 920 896
Kitos palūkanų pajamos	22.4	1 527 294 605	1 604 648 023
<i>Palūkanų pajamos</i>		<i>2 061 456 175</i>	<i>1 984 010 689</i>
Atlygis pagal nacionalinių centrinių bankų pretenzijas dėl pervestų užsienio atsargų	22.3	0	(3 611 845)
Kitos palūkanų išlaidos	22.4	(249 812 879)	(332 020 205)
<i>Palūkanų išlaidos</i>		<i>(249 812 879)</i>	<i>(335 632 050)</i>
Grynosios palūkanų pajamos	22	1 811 643 296	1 648 378 639
Realizuotosios pajamos (išlaidos) iš finansinių operacijų	23	161 069 043	224 541 742
Finansinio turto ir pozicijų nurašymai	24	(105 133 331)	(148 172 010)
Pervedimai į atidėjinius užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito ir aukso kainos rizikoms ir iš jų		0	0
Grynasis finansinių operacijų, nurašymų ir atidėjinių rizikoms rezultatas		55 935 712	76 369 732
Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)	25	440 069 889	371 322 769
Pajamos iš nuosavybės vertybinių popierių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse	26	1 181 547	869 976
Kitos pajamos	27	51 815 338	50 000 263
Visos grynosios pajamos		2 360 645 782	2 146 941 379
Personalo išlaikymo išlaidos	28	(535 251 909)	(466 540 231)
Administracinės išlaidos	29	(463 232 194)	(414 207 622)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo išlaidos		(66 722 125)	(64 769 605)
Banknotų gamybos paslaugos	30	(9 478 047)	(8 315 671)
Kitos išlaidos	31	(11 200 000)	0
Metų pelnas		1 274 761 507	1 193 108 250

2018 m. vasario 13 d., Frankfurtas prie Maino

Europos Centrinis Bankas

Mario Draghi
Pirmininkas

Apskaitos politika¹⁵

Finansinių ataskaitų forma ir pateikimas

ECB finansinės ataskaitos parengtos, laikantis toliau aprašytos apskaitos politikos¹⁶, pagal kurią, ECB valdančiosios tarybos vertinimu, užtikrinamas teisingas finansinių ataskaitų pateikimas, kartu atskleidžiamas ir centrinio banko veiklos pobūdis.

Apskaitos principai

Vadovautasi šiais apskaitos principais: ekonominės realybės ir skaidrumo, atsargumo, įvykių po balanso pripažinimo, reikšmingumo, veiklos tęstinumo, kaupimo, nuoseklumo ir palyginamumo.

Turto ir įsipareigojimų pripažinimas

Turtas arba įsipareigojimai balanse pripažįstami tik tada, kai tikėtina, kad ECB gaus ar perleis visą susijusią būsimą ekonominę naudą, prisiims iš esmės visą su juo susijusią riziką ir gaus visus susijusius atlygius, ir kai turto kainą arba vertę ar įsipareigojimų sumą galima patikimai įvertinti.

Apskaitos pagrindas

Ataskaitos parengtos, remiantis įsigijimo verte, pakoreguota pagal apyvartinių vertybinių popierių (išskyrus pinigų politikos tikslais laikomus vertybinius popierius), aukso ir viso kito balansinio bei nebalansinio turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta rinkos vertę.

Finansinio turto ir įsipareigojimų sandoriai į apskaitą įtraukiami, taikant atsiskaitymo dienos metodą.

Išskyrus neatidėliotinus vertybinių popierių sandorius, finansinių priemonių užsienio valiuta sandoriai parodomi nebalansinėse sąskaitose sandorio sudarymo dieną. Atsiskaitymo dieną įrašai nebalansinėse sąskaitose panaikinami ir sandoriai parodomi balansinėse sąskaitose. Užsienio valiutos pirkimai ir pardavimai turi įtakos

¹⁵ ECB apskaitos politika išsamiai aptariama 2016 m. lapkričio 3 d. ECB sprendime (ES) 2016/2247 dėl Europos Centrinio Banko metinės atskaitomybės (ECB/2016/35) (OL L 347, 2016 12 20, p. 1), su pakeitimais. Siekiant užtikrinti suderintą Eurosistemos operacijų apskaitą ir finansinę atskaitomybę, Sprendimas pagrįstas 2016 m. lapkričio 3 d. ECB gairėmis (ES) 2016/2249 dėl Europos centrinių bankų sistemos apskaitos ir finansinės atskaitomybės teisinio pagrindo (ECB/2016/34) (OL L 347, 2016 12 20, p. 37).

¹⁶ Tokia politika (ji yra reguliariai peržiūrima ir atnaujinama, jeigu manoma, kad tikslinga) atitinka ECBS statuto 26 straipsnio 4 dalies nuostatas. Pagal šio straipsnio nuostatas reikalaujama suderinto požiūrio į taisykles, reglamentuojančias Eurosistemos operacijų apskaitą ir finansinę atskaitomybę.

grynajai užsienio valiutos pozicijai sandorio sudarymo dieną ir tą pačią dieną apskaičiuojami dėl pardavimų susidarę realizuoti rezultatai. Su finansinėmis priemonėmis užsienio valiuta susijusios sukauptos palūkanos, premijos ir nuolaidos apskaičiuojamos ir į apskaitą įrašomos kasdien, taip pat šios sukauptos sumos kasdien daro įtaką užsienio valiutos pozicijai.

Auksas, turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta

Turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta perskaičiuojami į eurus pagal balanso dienos užsienio valiutos kursą. Pajamos ir išlaidos perskaičiuojamos pagal jų įrašymo į apskaitą dienos užsienio valiutos kursą. Turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta, įskaitant balansines ir nebalansines priemones, perkainojami atskirai pagal kiekvieną valiutą.

Turto ir įsipareigojimų užsienio valiuta perkainojimas pagal rinkos kainas apskaitoje parodomas atskirai nuo perkainojimo pagal užsienio valiutos kursą.

Auksas vertinamas balanso dieną buvusia rinkos kaina. Perkainojant auksą, neišskiriama aukso kainos ir užsienio valiutos kurso įtaka. Auksas perkainojamas pagal vienos Trojos uncijos aukso kainą eurai. Ji 2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais metais perskaičiuota pagal euro ir JAV dolerio 2017 m. gruodžio 29 d. kursą.

Specialiosios skolinimosi teisės (SST) apibrėžiamos kaip valiutų krepšelis, o jų vertė apskaičiuota kaip penkių pagrindinių valiutų (JAV dolerio, euro, Kinijos ženminbi juanio, Japonijos jenos ir svaro sterlingų) kursų svartinė suma. ECB turimos SST perskaičiuotos į eurus pagal euro ir SST 2017 m. gruodžio 29 d. kursą.

Vertybiniai popieriai

Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai

Šiuo metu pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai įtraukiami į apskaitą amortizuota savikaina, sumažinta vertės sumažėjimu.

Kiti vertybiniai popieriai

Apyvartiniai vertybiniai popieriai (kiti nei pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai) ir panašūs aktyvai vertinami balanso dienos vidutinėmis rinkos kainomis arba taikant atitinkamą pajamingumo kreivę pagal kiekvieną vertybinį popierių atskirai. Su vertybiniais popieriais susiję pasirinkimo sandoriai vertinimo tikslais nėra atskiriami. 2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiems metams buvo naudojamos 2017 m. gruodžio 29 d. vidutinės rinkos kainos. Nelikvidūs nuosavybės vertybiniai popieriai ir kitos nuosavybės priemonės, laikomos kaip nuolatinė investicija, vertinami savikaina, sumažinta vertės sumažėjimu.

Pajamų pripažinimas

Pajamos ir išlaidos pripažįstamos tuo laikotarpiu, kuriuo buvo uždirbtos arba patirtos¹⁷. Iš užsienio valiutos, aukso ir vertybinių popierių pardavimo gautos realizuotosios pajamos ir išlaidos įtraukiamos į pelno (nuostolio) ataskaitą. Tokios realizuotosios pajamos ir išlaidos skaičiuojamos atsižvelgiant į atitinkamo turto vidurkinę kainą.

Nerealizuotasis prieaugis nėra pripažįstamas pajamomis, o pervedamas tiesiogiai į perkainojimo sąskaitą.

Nerealizuotieji nuostoliai metų pabaigoje įtraukiami į pelno (nuostolio) ataskaitą, jei jie viršija ankstesnį perkainojimo prieaugį, įrašytą į atitinkamą perkainojimo sąskaitą. Nerealizuotasis nuostolis, patirtas dėl atskiro vertybinio popieriaus, atskiros valiutos ar aukso, nedengiamas kitų vertybinių popierių, valiutų ar aukso nerealizuotuoju prieaugiu. Jei susidaręs kurio nors straipsnio nerealizuotasis nuostolis buvo įtrauktas į pelno (nuostolio) ataskaitą, šio straipsnio vidurkinė kaina sumažinama iki valiutų kurso ir (arba) rinkos kainos buvusių metų pabaigoje. Palūkanų normų apsikeitimo sandorių nerealizuotasis nuostolis, kuris metų pabaigoje įtraukiamas į pelno (nuostolio) ataskaitą, amortizuojamas paskesniais metais.

Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo įtraukiami į pelno (nuostolio) ataskaitą ir nėra panaikinami paskesniais metais, nebent vertė padidėja, o tą padidėjimą galima susieti su pastebimu įvykiu, įvykusi po to, kai vertės sumažėjimas buvo pirmą kartą įtrauktas į apskaitą.

Vertybinių popierių premijos ar nuolaidos amortizuojamos per sutartinį laikotarpį, likusį iki vertybinių popierių išpirkimo.

Grįžtamieji sandoriai

Grįžtamieji sandoriai yra operacijos, kurias atlikdamas ECB perka arba parduoda turtą sudarydamas atpirkimo sandorį arba vykdo įkaitu užtikrintas kredito operacijas.

Atpirkimo skolinimosi sandorių atveju vertybiniai popieriai parduodami už pinigines lėšas, kartu susitarant nustatytu laiku ateityje atpirkti juos iš sandorio šalies už sutartą kainą. Atpirkimo skolinimosi sandoriai rodomi kaip įkaitu užtikrintas indėlis balanso įsipareigojimų dalyje. Pagal tokį susitarimą parduoti vertybiniai popieriai ir toliau rodomi ECB balanse.

Atpirkimo investavimo sandorių atveju vertybiniai popieriai įsigijami už pinigines lėšas, kartu susitarant nustatytu laiku ateityje parduoti juos sandorio šaliai už sutartą kainą. Atpirkimo investavimo sandoriai parodyti kaip įkaitu užtikrintos paskolos balanso turto dalyje, nerodant ECB turimų vertybinių popierių pokyčio.

¹⁷ Administracinėms sukauptoms sumoms ir atidėjiniams sudaryti taikoma 100 000 eurų minimali riba.

Grįžtamieji sandoriai (įskaitant vertybinių popierių skolinimo sandorius), sudaryti pagal specializuotos įstaigos siūlomą programą, balanse parodomi tik tada, jeigu į ECB sąskaitą pervedamas piniginis įkaitas, kuris vėliau neinvestuojamas.

Nebalansinės priemonės

Valiutos priemonės, būtent išankstiniai užsienio valiutų keitimo sandoriai, valiutų apsisikeitimo sandorių išankstinės dalys ir kitos valiutos priemonės, pagal kurias viena valiuta keičiama į kitą valiutą tam tikrą dieną ateityje, įtraukiamos į grynąją užsienio valiutos poziciją, siekiant apskaičiuoti su operacijomis užsienio valiuta susijusias pajamas ir išlaidas.

Palūkanų normų priemonės perkainojamos atskirai pagal kiekvieną priemonę. Galiojančių palūkanų normų ateities sandorių ir palūkanų normų apsisikeitimo sandorių, už kuriuos atsiskaitoma per pagrindinę sandorio šalį, kasdieniai kintamosios maržos pokyčiai rodomi pelno (nuostolio) ataskaitoje. Išankstinius vertybinių popierių sandorius ir palūkanų normų apsisikeitimo sandorius, už kuriuos nėra atsiskaitoma per pagrindinę sandorio šalį, ECB vertina taikydamas visuotinai priimtus vertinimo metodus ir rinkoje galiojusias kainas, palūkanų normas ir diskonto normas, taikytinas laikotarpiui nuo atsiskaitymo pagal sandorį iki vertinimo dienos.

Įvykiai po balanso

Turto ir įsipareigojimų vertė tikslinama dėl įvykių, kurie pasireiškė laikotarpiu tarp metų balanso dienos ir dienos, kai Vykdomoji valdyba suteikia leidimą ECB metines finansines ataskaitas teikti Valdančiajai tarybai tvirtinti, jeigu tokie įvykiai daro reikšmingą įtaką turto ir įsipareigojimų būklei balanso dieną.

Svarbūs įvykiai po balanso, nedarantys įtakos turto ir įsipareigojimų būklei balanso dieną, atskleidžiami pastabose.

Vidiniai ECBS likučiai / vidiniai Eurosistemos likučiai

Vidiniai ECBS likučiai susidaro daugiausia dėl tarptautinių mokėjimų ES viduje, kurie vykdomi centrinio banko pinigais eurais. Didžiąją šių operacijų dalį inicijuoja privatūs subjektai (kredito įstaigos, bendrovės ir privatūs asmenys). Mokėjimai atliekami per sistemą TARGET2 – Transeuropinę automatizuotą realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemą. Dėl jų ES centrinių bankų sąskaitose, esančiose sistemoje TARGET2, susidaro abipusiai likučiai. Šie abipusiai likučiai kasdien yra dengiami tarpusavyje ir tada priskiriami ECB, kiekvienam nacionaliniam centriniam bankui paliekant vieną grynąją poziciją tik ECB atžvilgiu. ECB per sistemą TARGET2 atlikti mokėjimai taip pat daro poveikį tai vienai kiekvieno nacionalinio centrinio banko grynajai pozicijai. ECB apskaitos sistemoje šios pozicijos rodo kiekvieno nacionalinio centrinio banko grynąją pretenziją ar įsipareigojimą visai ECBS. Ir euro zonos NCB vidiniai Eurosistemos likučiai, susidarę sistemoje

TARGET2 ECB atžvilgiu, ir kiti vidiniai Eurosistemos likučiai eurais (pvz., tarpinis pelno paskirstymas NCB) ECB balanse atskleidžiami kaip atskira turto ar įsipareigojimų grynoji pozicija ir parodyti straipsnyje *Kitos vidinės Eurosistemos gryniosios pretenzijos* arba *Kiti vidiniai Eurosistemos grynėji įsipareigojimai*. Ne euro zonos NCB vidiniai ECBS likučiai ECB atžvilgiu, atsiradę dėl jų dalyvavimo sistemoje TARGET2¹⁸, parodyti straipsnyje *Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurais*.

Vidiniai Eurosistemos likučiai, susidarę dėl eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje, kaip atskiras turtas grynąja jo verte įtraukiami į straipsnį *Pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje* (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Banknotai apyvartoje*).

Vidiniai Eurosistemos likučiai, susidarę dėl prie Eurosistemos prisijungusių NCB į ECB pervestų užsienio atsargų, išreikšti eurais ir parodyti straipsnyje *Įsipareigojimai, atitinkantys pervestas užsienio atsargas*.

Ilgalaikiam turtui taikomi reikalavimai

Ilgalaikis turtas, įskaitant nematerialųjį turtą, bet išskyrus žemę ir meno kūrinius, parodomas įsigijimo verte, sumažinta nusidėvėjimu. Žemė ir meno kūriniai parodomi įsigijimo verte. Pagrindinis ECB pastatas parodomas įsigijimo verte, sumažinta nusidėvėjimu, pritaikius vertės sumažėjimą. Pagrindinio ECB pastato nusidėvėjimui skaičiuoti jo įsigijimo vertė paskirstyta į atitinkamas dalis, kurios bus nudėvimos per nustatytą jų naudingo tarnavimo laikotarpį. Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesinį metodą per numatytą turto naudingo tarnavimo laikotarpį, pradedant kitu ketvirčiu po to, kai turtas perduotas naudoti. Nustatyti tokie pagrindinių turto grupių naudingo tarnavimo laikotarpiai:

Pastatai	20, 25 arba 50 metų
Įranga pastatuose	10 arba 15 metų
Techninė įranga	4, 10 arba 15 metų
Kompiuteriai, susijusi kompiuterinė ir programinė įranga, transporto priemonės	4 metai
Baldai	10 metų

Dabartinių ECB nuomojamų patalpų kapitalizuotų remonto išlaidų nusidėvėjimo laikotarpis pakoreguotas atsižvelgiant į visus įvykius, turinčius įtakos numatytam šio turto naudingo tarnavimo laikotarpiui.

Nuo 2017 m. ECB atlieka savo pagrindinio pastato kasmetinį vertės sumažėjimo įvertinimo testą pagal 36-ąjį tarptautinį apskaitos standartą „Turto nuvertėjimas“. Jeigu kuris nors vertės sumažėjimo rodiklis rodo, kad pagrindinio pastato vertė gali būti sumažėjusi, apskaičiuojama atsiperkamoji vertė. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo parodomi pelno (nuostolio) ataskaitoje, jeigu atsiperkamoji vertė yra mažesnė už grynąją balansinę vertę.

¹⁸ 2017 m. gruodžio 31 d. sistemoje TARGET2 dalyvavo šie ne euro zonos NCB: *Българска народна банка* (Bulgarijos nacionalinis bankas), *Danmarks Nationalbank*, *Hrvatska narodna banka*, *Narodowy Bank Polski* ir *Banca Națională a României*.

Mažiau kaip 10 000 eurų kainavęs ilgalaikis turtas nurašomas įsigijimo metais.

Pripažinimo ilgalaikiu turtu kriterijus atitinkantis, bet dar nebaigtas statyti ar plėtoti turtas rodomas straipsnyje *Nebaigta statyba*. Į atitinkamo ilgalaikio turto straipsnį tokio turto įsigijimo vertė perkeliama perdavus jį naudoti.

ECB išmokos tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, kitos ilgalaikės išmokos ir išėtinės išmokos

ECB savo tarnautojams ir Vykdomosios valdybos nariams, taip pat ECB įdarbintiems Priežiūros valdybos nariams taiko apibrėžtų išmokų planą.

Tarnautojų pensijų planas finansuojamas turtu, laikomu ilgalaikiame išmokų tarnautojams fonde. ECB ir jo tarnautojų privalomosios įmokos yra rodomos plano apibrėžtų išmokų dalyje. Tarnautojai gali savanoriškai mokėti papildomas įmokas pagal apibrėžtų įmokų planą, pagal kurį būtų galima teikti papildomų išmokų¹⁹. Šios papildomos išmokos nustatomos pagal savanoriškų įmokų sumą ir grąžą, gautą investavus šias įmokas.

ECB vykdomosios valdybos narių ir ECB įdarbintų Priežiūros valdybos narių išmokoms, pasibaigus jų darbo santykiams, ir kitoms ilgalaikėms išmokoms taikomas įmokomis nepadengtų pensinių išmokų planas. Tarnautojų atveju įmokomis nepadengtų išmokų planas taikomas išmokoms, pasibaigus tarnautojų darbo santykiams, išskyrus pensijas, ir kitoms ilgalaikėms ir išėtinėms išmokoms.

Grynieji apibrėžtų išmokų įsipareigojimai

Su apibrėžtų išmokų planais, įskaitant kitas ilgalaikes išmokas ir išėtines išmokas, susiję įsipareigojimai parodyti balanso straipsnyje *Kiti įsipareigojimai*, apskaičiuojami kaip apibrėžtų išmokų įsipareigojimų dabartinės vertės balanso dieną ir pensijų plano turto, skirto įsipareigojimams padengti, tikrosios vertės skirtumas.

Apibrėžtų išmokų įsipareigojimus kasmet apskaičiuoja nepriklausomi aktuarai pagal planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Dabartinė apibrėžtų išmokų įsipareigojimų vertė apskaičiuojama diskontuojant numatomus būsimojus pinigų srautus, taikant balanso dieną galiojusias rinkos palūkanų normas, nustatytas pagal eurus išreikštų aukštos kokybės įmonių obligacijų, kurių išpirkimo terminas atitinka įsipareigojimų terminą, rinkos pajamingumą.

Aktuarinis pelnas (nuostolis) gali susidaryti dėl tikslinimų, kai tikrasis rezultatas skiriasi nuo ankstesnių aktuarinių prielaidų, ir aktuarinių prielaidų pokyčių.

¹⁹ Tarnautojas už sukauptas savanoriškų įmokų lėšas išėjimo į pensiją metu gali įgyti papildomą pensiją. Nuo to momento ši pensija įtraukiama į apibrėžtų išmokų įsipareigojimus.

Grynųjų apibrėžtų išmokų išlaidos

Grynųjų apibrėžtų išmokų išlaidos padalytos į sudedamąsias dalis, parodytas pelno (nuostolio) ataskaitoje, o išmokų tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, pervedimo rezultatas parodytas balanso straipsnyje *Perkainojimo sąskaitos*.

Grynąją sumą, parodytą pelno (nuostolio) ataskaitoje, sudaro:

- a) einamaisiais metais gautų tarnybos paslaugų vertė;
- b) ankstesniais metais gautų tarnybos paslaugų vertės korekcijos, atsiradusios dėl plano pakeitimo;
- c) grynosios palūkanos už grynuosius apibrėžtų išmokų įsipareigojimus, apskaičiuotos taikant diskonto normas;
- d) visų pervedimų, susijusių su kitomis ilgalaikėmis išmokomis ir ilgalaikėmis išieitinėmis išmokomis, jei tokių yra, suma.

Grynąją sumą, parodytą straipsnyje *Perkainojimo sąskaitos*, sudaro:

- a) aktuarinis pelnas (nuostolis), susijęs su apibrėžtų išmokų įsipareigojimais;
- b) faktinė pensijų plano turto grąža, neįskaitant sumų, įtrauktų kaip grynosios palūkanos už grynuosius apibrėžtų išmokų įsipareigojimus;
- c) bet koks viršutinės turto ribos poveikio pasikeitimas, neįskaitant sumų, įtrauktų kaip grynosios palūkanos už grynuosius apibrėžtų išmokų įsipareigojimus.

Kiekvienais metais nepriklausomi aktuarai įvertina šias sumas, kad apskaičiuotų, kokią įsipareigojimų sumą įrašyti į finansinę ataskaitą.

Banknotai apyvartoje

ECB ir euro zonos NCB, kartu sudarantys Eurosistemą, leidžia eurų banknotus²⁰. Bendra apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertė paskirstoma Eurosistemos centriniams bankams kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną pagal banknotų paskirstymo raktą²¹.

ECB paskirta 8 % visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų vertės, kuri balanse parodyta įsipareigojimų dalies straipsnyje *Banknotai apyvartoje*. ECB tenkanti dalis visoje eurų banknotų emisijoje užtikrinama pretenzijomis NCB. Šios palūkanas

²⁰ 2010 m. gruodžio 13 d. ECB sprendimas dėl eurų banknotų emisijos (nauja redakcija) (ECB/2010/29) (2011/67/EU), OL L 35, 2011 2 9, p. 26, su pakeitimais.

²¹ Banknotų paskirstymo raktas – tai procentinės dalys, apskaičiuotos atsižvelgiant į ECB dalį visoje eurų banknotų emisijoje ir taikant pasirašyto kapitalo raktą NCB dalims visoje eurų banknotų emisijoje.

uždirbančios pretenzijos²² parodytos straipsnio dalyje *Vidinės Eurosistemos pretenzijos: pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje* (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Vidiniai ECBS likučiai / vidiniai Eurosistemos likučiai*). Su šiomis pretenzijomis susijusios palūkanų pajamos parodomos pelno (nuostolio) ataskaitos straipsnyje *Palūkanų pajamos iš eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje*.

Tarpinis pelno paskirstymas

Suma, lygi ECB pajamų iš eurų banknotų apyvartoje ir iš pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių, įsigytų pagal a) VPRP, b) trečiąją POPP, c) TUVPPP ir d) VSPP, sumai, paskirstoma kitų metų sausio mėn. kaip tarpinis pelnas, jei ECB valdančioji taryba nenusprendžia kitaip²³. Paskirstoma visa suma, nebent ji yra didesnė negu tų metų ECB grynasis pelnas arba Valdančioji taryba priima sprendimą šias pajamas pervesti į atidėjinius, susijusius su užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito ir aukso kainos rizikomis. Valdančioji taryba taip pat gali nuspręsti sumažinti sausio mėn. paskirstomą pajamų iš apyvartoje cirkuliuojančių banknotų sumą ECB patirtomis išlaidomis, susijusiomis su eurų banknotų išleidimu ir tvarkymu.

Kitos sritys

Pagal ECBS statuto 27 straipsnį ir remiantis Valdančiosios tarybos rekomendacija, ES Taryba pritarė *Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft* (Štutgartas, Vokietijos Federacinė Respublika) paskyrimui ECB išorės auditoriumi penkeriems metams – iki 2017 finansinių metų pabaigos.

²² 2016 m. lapkričio 3 d. ECB sprendimas (ES) 2016/2248 dėl valstybių narių, kurių valiuta euro, nacionalinių centrinių bankų pinigų politikos pajamų paskirstymo (ECB/2016/36), OL L 347, 2016 12 20, p. 26.

²³ 2014 m. gruodžio 15 d. ECB sprendimas (ES) 2015/298 dėl tarpinio Europos Centrinio Banko pajamų paskirstymo (nauja redakcija) (ECB/2014/57), OL L 53, 2015 2 25, p. 24.

Pastabos dėl balanso

1 Auksas ir gautinas auksas

2017 m. gruodžio 31 d. ECB turėjo 16 229 522 uncijas²⁴ grynojo aukso. 2017 m. su auksu susijusių sandorių sudaryta nebuvo, todėl, palyginti su 2016 m. gruodžio 31 d., ECB turimo aukso kiekis nepasikeitė. ECB turimo grynojo aukso vertė eurais sumažėjo dėl sumažėjusios aukso kainos eurais (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Auksas, turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta* bei 14 pastabą *Perkainojimo sąskaitos*).

2 Pretenzijos ne euro zonos ir euro zonos rezidentams užsienio valiuta

2.1 Iš TVF gautinos lėšos

Šis turtas – tai 2017 m. gruodžio 31 d. ECB turėtos SST. Jis susidaro pagal dvišalį susitarimą su TVF dėl SST pirkimo ir pardavimo. Pagal jį TVF gali ECB vardu susitarti dėl SST pardavimo ar pirkimo už eurus, neperžengdamas nustatytos didžiausios ir mažiausios apimtys. Apskaitoje SST traktuojamos kaip užsienio valiuta (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Auksas, turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta*). ECB turimų SST bendra vertė eurais sumažėjo daugiausia dėl 2017 m. euro atžvilgiu atpigusių SST.

2.2 Likučiai bankų sąskaitose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas bei pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta

Šiuos du straipsnius sudaro likučiai bankų sąskaitose ir paskolos užsienio valiuta bei investicijos į vertybinius popierius, išreikštus JAV doleriais, Japonijos jenomis ir Kinijos ženminbi juaniais:

²⁴ Tai atitinka 504,8 tonos.

Pretenzijos ne euro zonos rezidentams	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Likučiai sąskaitose	6 793 888 796	6 844 526 120	(50 637 324)
Pinigių rinkos indėliai	2 316 566 582	2 005 810 644	310 755 938
Atpirkimo investavimo sandoriai	0	503 747 273	(503 747 273)
Investicijos į vertybinius popierius	34 650 188 561	41 066 843 366	(6 416 654 805)
Iš viso	43 760 643 939	50 420 927 403	(6 660 283 464)

Pretenzijos euro zonos rezidentams	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Likučiai sąskaitose	1 022 379	1 211 369	(188 990)
Pinigių rinkos indėliai	2 422 295 400	1 964 182 715	458 112 685
Atpirkimo investavimo sandoriai	1 288 251 480	507 541 979	780 709 501
Iš viso	3 711 569 259	2 472 936 063	1 238 633 196

2017 m. bendros sumos šiuose straipsniuose sumažėjo daugiausia dėl euro atžvilgiu atpigusių JAV dolerio ir Japonijos jenos.

2017 m. gruodžio 31 d. ECB grynosios užsienio valiutų pozicijos²⁵ buvo tokios:

	2017 (mln. valiutos vienetų)	2016 (mln. valiutos vienetų)
JAV doleriai	46 761	46 759
Japonijos jenos	1 093 563	1 091 844
Kinijos ženminbi juaniai	3 755	0

2017 m. pirmąją pusę ECB įvykdė Valdančiosios tarybos priimtą sprendimą investuoti nedidelę dalį savo užsienio atsargų į Kinijos ženminbi juanus. Investavus pakeista ECB užsienio atsargų sudėtis. ECB pardavė nedidelę dalį savo atsargų JAV doleriais ir visą gautą sumą investavo į Kinijos ženminbi juanus²⁶.

3 Kitos pretenzijos euro zonos kredito įstaigoms eurais

2017 m. gruodžio 31 d. šį straipsnį sudarė 143,3 mln. eurų (2016 m. – 98,6 mln. eurų) likučiai įstaigų, kurios yra euro zonos rezidentės, sąskaitose.

²⁵ Šias atsargas sudaro turtas, atėmus įsipareigojimus atitinkama užsienio valiuta, kuris yra užsienio valiutos perkainojimo objektas ir kuris įtrauktas į eilutes *Pretenzijos ne euro zonos rezidentams užsienio valiuta, Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta, Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių išlaidos, Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai* (įsipareigojimų pusėje) bei *Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos*, taip pat atsižvelgiant į išankstinius užsienio valiutų keitimo sandorius ir valiutų apsikeitimo sandorius užsienio valiuta, parodytus nebalansiniuose straipsniuose. Finansinių priemonių užsienio valiuta perkainojimo dėl kainos prieaugis neįtraukiamas.

²⁶ Žr. 2017 m. birželio 13 d. ECB pranešimą spaudai.

4 Euro zonos rezidentų vertybiniai popieriai eurais

4.1 Pinigų politikos tikslais laikomi vertybiniai popieriai

2017 m. gruodžio 31 d. šį straipsnį sudarė vertybiniai popieriai, kuriuos ECB įsigijo pagal tris POPP, VPRP, TUVPPP ir VSPP²⁷.

Pirkimai pagal pirmąją POPP buvo vykdomi iki 2010 m. birželio 30 d., o antroji POPP baigta 2012 m. spalio 31 d. Valdančioji taryba nusprendė pirkimus pagal VPRP pabaigti nuo 2012 m. rugsėjo 6 d.

2017 m. Euro sistema tęsė vertybinių popierių pirkimus pagal TPP, apimančią trečiąją POPP, TUVPPP, VSPP ir BSPP²⁸. Bendra NCB ir ECB vykdytų grynųjų pirkimų pagal TPP suma iki 2017 m. kovo mėn. buvo vidutiniškai 80 mlrd. eurų per mėnesį, o nuo 2017 m. balandžio mėn. iki metų pabaigos – 60 mlrd. eurų per mėnesį. Vadovaujantis 2017 m. spalio mėn. Valdančiosios tarybos sprendimu²⁹, šiuos pirkimus ketinama tęsti už 30 mlrd. eurų per mėnesį sumą nuo 2018 m. sausio iki rugsėjo mėn. arba ilgiau, jei bus būtina, tačiau bet koku atveju tol, kol Valdančioji taryba įsitikins, kad infliacijos raida vėl tapo tvari ir atitinka siekį. Be grynųjų pirkimų, bus reinvestuojamos lėšos, gautos iš vertybinių popierių, įsigytų pagal TPP, išpirkimo, suėjus jų terminui.

Pagal visas šias programas įsigyti vertybiniai popieriai vertinami amortizuota savikaina, sumažinta vertės sumažėjimu (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Vertybiniai popieriai*).

ECB turimų vertybinių popierių amortizuota savikaina, kaip ir rinkos vertė³⁰ (ji neparodoma balanse, bet pateikiama čia tik dėl palyginimo), buvo tokia:

	2017 (eurais)		2016 (eurais)		Pokytis (eurais)	
	amortizuota savikaina	rinkos vertė	amortizuota savikaina	rinkos vertė	amortizuota savikaina	rinkos vertė
Pirmoji POPP	618 533 956	654 666 968	1 032 305 522	1 098 106 253	(413 771 566)	(443 439 285)
Antroji POPP	385 880 413	421 794 246	690 875 649	743 629 978	(304 995 236)	(321 835 732)
Trečioji POPP	19 732 748 768	19 958 910 843	16 550 442 553	16 730 428 857	3 182 306 215	3 228 481 986
VPRP	6 644 212 912	7 554 660 470	7 470 766 415	8 429 995 853	(826 553 503)	(875 335 383)
TUVPPP	25 014 963 778	25 044 597 490	22 800 124 065	22 786 088 513	2 214 839 713	2 258 508 977
VSPP	175 989 921 047	177 087 513 888	112 270 760 463	112 958 545 591	63 719 160 584	64 128 968 297
Iš viso	228 386 260 874	230 722 143 905	160 815 274 667	162 746 795 045	67 570 986 207	67 975 348 860

²⁷ ECB pagal bendrovių sektoriaus pirkimo programą (BSPP) vertybinių popierių neperka.

²⁸ Daugiau informacijos apie TPP pateikiama [ECB interneto svetainėje](#).

²⁹ Žr. **2017 m. spalio 26 d.** ECB pranešimą spaudai.

³⁰ Nurodytos rinkos vertės yra orientacinės, apskaičiuojamos pagal rinkoje kotiruojamas kainas. Jei kotiruojamų kainų nėra, rinkos kainos apskaičiuojamos taikant Euro sistemos vidinius modelius.

Pagal pirmąją ir antrąją POPP ir VPRP laikomų portfelių amortizuota savikaina sumažėjo dėl išpirkimų.

Valdančioji taryba reguliariai įvertina finansinę riziką, susijusią su pagal visas šias programas įsigytais vertybiniais popieriais.

Vertės sumažėjimo įvertinimo testai atliekami kasmet, remiantis metų pabaigoje turimais duomenimis. Juos tvirtina Valdančioji taryba. Atliekant šiuos testus, atskirai vertinami kiekvienos programos vertės sumažėjimo rodikliai. Kai vertės sumažėjimo rodiklių pasitaikydavo, buvo papildomai tiriama, ar vertės sumažėjimas neturėjo poveikio atitinkamų vertybinių popierių numatomiems pinigų srautams. Remiantis šių metų vertės sumažėjimo įvertinimo testų rezultatais, 2017 m. ECB neįrašė jokių nuostolių, susijusių su pinigų politikos tikslais laikomais vertybiniais popieriais.

5 Vidinės Eurosistemos pretenzijos

5.1 Pretenzijos, susijusios su eurų banknotų paskirstymu Eurosistemoje

Šį straipsnį sudaro ECB pretenzijos euro zonos NCB atžvilgiu dėl eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Banknotai apyvartoje*). Atlyginimai už šias pretenzijas apskaičiuojami kasdien pagal naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, taikytą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose³¹ (žr. 22.2 pastabą *Palūkanų pajamos iš eurų banknotų paskirstymo Eurosistemoje*).

6 Kitas turtas

6.1 Ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas

2017 m. gruodžio 31 d. šį turtą sudarė tokie straipsniai:

³¹ Nuo 2016 m. kovo 16 d. Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose taikoma 0,00 % palūkanų norma.

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Įsigijimo vertė			
Žemė ir pastatai	1 006 108 554	1 011 662 911	(5 554 357)
Įranga pastatuose	221 866 010	221 888 762	(22 752)
Kompiuteriai ir programinė įranga	109 919 236	88 893 887	21 025 349
Įrenginiai, baldai ir transporto priemonės	95 383 187	96 197 706	(814 519)
Nebaigta statyba	3 364 162	3 024 459	339 703
Kitas ilgalaikis turtas	10 082 651	9 713 742	368 909
Visa įsigijimo vertė	1 446 723 800	1 431 381 467	15 342 333
Sukauptas nusidėvėjimas			
Žemė ir pastatai	(95 622 635)	(72 284 513)	(23 338 122)
Įranga pastatuose	(47 644 949)	(31 590 282)	(16 054 667)
Kompiuteriai ir programinė įranga	(74 188 322)	(57 935 440)	(16 252 882)
Įrenginiai, baldai ir transporto priemonės	(31 856 677)	(29 107 438)	(2 749 239)
Kitas ilgalaikis turtas	(1 393 040)	(1 138 207)	(254 833)
Visas sukauptas nusidėvėjimas	(250 705 623)	(192 055 880)	(58 649 743)
Grynoji likutinė vertė	1 196 018 177	1 239 325 587	(43 307 410)

Pozicijos „Kompiuteriai ir programinė įranga“ vertės grynasis padidėjimas susijęs su investicijomis į serverius, duomenų kaupiklius, darbo tinkle komponentus ir programinę įrangą, skirtus turimai technologinei infrastruktūrai pagerinti.

Metų pabaigoje buvo atliktas ECB pagrindinio pastato vertės sumažėjimo įvertinimo testas ir vertės sumažėjimo nenustatyta.

6.2 Kitas finansinis turtas

Šį straipsnį daugiausia sudaro ECB nuosavų lėšų investicijos; jos yra tiesioginis ECB kapitalo, rezervų ir atidėjinių užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito ir aukso kainos rizikoms atitikmuo. Į šį straipsnį taip pat patenka 3 211 Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) akcijų, jos į apskaitą įtrauktos įsigijimo verte – 41,8 mln. eurų.

Šį straipsnį sudaro šios dalys:

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Likučiai sąskaitose eurais	30 000	30 000	0
Vertybinių popierių eurais	18 416 779 029	19 113 074 101	(696 295 072)
Atpirkimo investavimo sandoriai eurais	2 043 990 172	1 463 994 460	579 995 712
Kitas finansinis turtas	41 833 941	41 830 662	3 279
Iš viso	20 502 633 142	20 618 929 223	(116 296 081)

Šiame straipsnyje parodyta grynoji suma 2017 m. sumažėjo daugiausia dėl sumažėjusios ECB nuosavų lėšų portfelyje laikomų vertybinių popierių, išreikštų eurais, rinkos vertės.

6.3 Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai

Didžiąją dalį šiame straipsnyje nurodytos sumos sudaro valiutų apskaitimo sandorių ir išankstinių valiutų keitimo sandorių, kurie galiojo 2017 m. gruodžio 31 d., pokyčiai dėl perkainojimo (žr. 19 pastabą *Valiutų apskaitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai*). Šie perkainojimo pokyčiai sudaro 450,3 mln. eurų (2016 m. – 837,4 mln. eurų) ir atsiranda minėtų sandorių vertę, perskaičiuotą į eurus pagal balanso dieną galiojusius užsienio valiutos kursus, palyginus su sandorių verte, perskaičiuota į eurus pagal tos pačios dienos atitinkamos valiutos vidurkinį kursą (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalis *Nebalansinės priemonės* bei *Auksas, turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta*).

Šiame straipsnyje parodomi ir galiojusių palūkanų normų apskaitimo sandorių perkainojimo prieaugiai (žr. 18 pastabą *Palūkanų normų apskaitimo sandoriai*).

6.4 Sukauptos pajamos ir būsimųjų laikotarpių išlaidos

2017 m. į šį straipsnį įtrauktos sukauptos vertybinių popierių atkarpos palūkanos, įskaitant nupirktą atkarpą, kurių suma sudarė 2 476,3 mln. eurų (2016 m. – 1 924,5 mln. eurų) (žr. 2.2 pastabą *Likučiai bankų sąskaitose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas* ir *Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta*, 4 pastabą *Euro zonos rezidentų vertybiniai popieriai eurais* ir 6.2 pastabą *Kitas finansinis turtas*).

Šiame straipsnyje taip pat parodytos a) iš bendrų Eurosistemos projektų sukauptos pajamos (žr. 27 pastabą *Kitos pajamos*), b) įvairūs išankstiniai mokėjimai ir c) už kitą finansinį turtą sukauptos palūkanų pajamos.

6.5 Kiti įvairūs įsipareigojimai

Šį straipsnį daugiausia sudaro sukaupta suma pagal tarpinį ECB pelno paskirstymą (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Tarpinis pelno paskirstymas* ir 11.2 pastabą *Kiti vidiniai Eurosistemos grynieji įsipareigojimai*).

Į jį taip pat įtraukti su valiutų apskaitimo sandoriais ir išankstiniais valiutų keitimo sandoriais, kurie galiojo 2017 m. gruodžio 31 d., susiję 491,6 mln. eurų (2016 m. – 804,3 mln. eurų) vertės likučiai, kurie susidarė tokių sandorių vertę, perskaičiuotą į eurus pagal balanso dieną galiojusį atitinkamos užsienio valiutos vidurkinį kursą, palyginus su jų pradinio pripažinimo apskaitoje verte eurais (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Nebalansinės priemonės*).

7 Banknotai apyvartoje

Šiame straipsnyje parodyta visų apyvartoje cirkuliuojančių eurų banknotų ECB dalis (8 %) (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Banknotai apyvartoje*).

8 Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurais

Eurosistemos centriniai bankai, skolindami vertybinius popierius pagal VSPP, įkaitu gali priimti ir grynuosius pinigus, ir nereikalaujama jų reinvestuoti. ECB šias operacijas vykdo per specializuotą įstaigą.

2017 m. gruodžio 31 d. galiojančių VSPP vertybinių popierių skolinimo sandorių, sudarytų su euro zonos kredito įstaigomis, vertė buvo 1,1 mlrd. eurų (2016 m. – 1,9 mlrd. eurų). Kaip įkaitas gauti grynieji pinigai buvo pervesti į sąskaitas, esančias sistemoje TARGET2. Kadangi šie grynieji pinigai metų pabaigoje nebuvo investuoti, minėti sandoriai parodomi balanse (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Grįžtamieji sandoriai*)³².

9 Įsipareigojimai kitiems euro zonos rezidentams eurais

9.1 Kiti įsipareigojimai

Šiame straipsnyje, kurio vertė 1 150,1 mln. eurų (2016 m. – 1 060,0 mln. eurų), parodomi indėliai ar mokėjimai, kuriuos ECB priėmė iš EURO1 ir RT1³³ narių (tiesiogiai arba jų vardu) ir kurie yra naudojami kaip garantijų fondas vykdant EURO1 atsiskaitymus arba padedant vykdyti RT1 atsiskaitymus.

10 Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurais

2017 m. gruodžio 31 d. didžiąją šio straipsnio dalį sudarė 10,1 mlrd. eurų (2016 m. – 4,1 mlrd. eurų) įsipareigojimas, susijęs su nuolatinio abipusio valiutos apskaitimo susitarimu su Niujorko federalinio rezervo banku. Vadovaudamasi šiuo susitarimu, Federalinio rezervo sistema per apskaitimo sandorius ECB suteikia JAV dolerių. Šiais sandoriais siekiama Eurosistemos sandorių šalims pasiūlyti trumpalaikį finansavimą JAV doleriais. ECB tuo pat metu sudaro kompensacinius apskaitimo sandorius (angl. *back-to-back swap transactions*) su euro zonos NCB, kurie panaudoja suteiktas lėšas vykdydami likvidumą didinančias grįžtamųjų sandorių operacijas su Eurosistemos sandorių šalimis. Dėl kompensacinių apskaitimo sandorių susidaro vidiniai Eurosistemos – tarp ECB ir NCB – likučiai (žr. 11.2 pastabą *Kiti vidiniai Eurosistemos grynieji įsipareigojimai*). Be to, dėl apskaitimo sandorių, sudarytų su Federalinio rezervo sistema ir euro zonos NCB, susidaro išankstinės pretenzijos ir įsipareigojimai, parodomi nebalansinėse sąskaitose (žr. 19 pastabą *Valiutų apskaitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai*).

³² Vertybinių popierių skolinimo sandoriai parodomi nebalansinėse sąskaitose, jeigu metų pabaigoje nėra juos vykdant įkaitu pateiktų neinvestuotų grynujų pinigų (žr. 16 pastabą *Vertybinių popierių skolinimo programas*).

³³ EURO1 ir RT1 – ABE CLEARING S.A.S à capital variable (EBA Clearing) valdomos mokėjimų sistemos.

Į šį straipsnį įtraukta ir 6,1 mlrd. eurų suma (2016 m. – 9,5 mlrd. eurų) – tai ne euro zonos centrinių bankų likučiai ECB, susidarę dėl per sistemą TARGET2 įvykdytų sandorių ar jų dalių. Šių likučių sumažėjimą 2017 m. lėmė ne euro zonos rezidentų mokėjimai euro zonos rezidentams.

Kita šio straipsnio dalis yra 3,4 mlrd. eurų (2016 m. – 3,1 mlrd. eurų) vertės galiojantys VSPP vertybinių popierių skolinimo sandoriai, sudaryti su ne euro zonos rezidentais, per kuriuos gautas piniginis įkaitas pervestas į sistemos TARGET2 sąskaitas (žr. 8 pastabą *Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurais*).

11 Vidiniai Eurosistemos įsipareigojimai

11.1 Įsipareigojimai, atitinkantys pervestas užsienio atsargas

Šiame straipsnyje parodomi įsipareigojimai euro zonos NCB, susidarę dėl jų į ECB pervestų užsienio valiutos atsargų, jiems prisijungus prie Eurosistemos. 2017 m. nebuvo jokių pokyčių.

	Nuo 2015 m. sausio 1 d. (eurais)
<i>Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique</i>	1 435 910 943
<i>Deutsche Bundesbank</i>	10 429 623 058
<i>Eesti Pank</i>	111 729 611
<i>Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland</i>	672 637 756
<i>Bank of Greece</i>	1 178 260 606
<i>Banco de España</i>	5 123 393 758
<i>Banque de France</i>	8 216 994 286
<i>Banca d'Italia</i>	7 134 236 999
<i>Central Bank of Cyprus</i>	87 679 928
<i>Latvijas Banka</i>	163 479 892
<i>Lietuvos bankas</i>	239 453 710
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	117 640 617
<i>Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta</i>	37 552 276
<i>De Nederlandsche Bank</i>	2 320 070 006
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	1 137 636 925
<i>Banco de Portugal</i>	1 010 318 483
<i>Banka Slovenije</i>	200 220 853
<i>Národná banka Slovenska</i>	447 671 807
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	728 096 904
Iš viso	40 792 608 418

Atlygis už šiuos įsipareigojimus skaičiuojamas kasdien pagal naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, taikomą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose, koreguojant šį atlygį taip, kad aukso daliai tenkanti grąža būtų nulinė (žr. 22.3 pastabą *Atlygis pagal nacionalinių centrinių bankų pretenzijas dėl pervestų užsienio atsargų*).

11.2 Kiti vidiniai Eurosistemos grynieji įsipareigojimai

2017 m. šį straipsnį daugiausia sudarė euro zonos NCB likučiai ECB atžvilgiu sistemoje TARGET2 (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Vidiniai ECBS likučiai / vidiniai Eurosistemos likučiai*). Šios pozicijos padidėjimą daugiausia lėmė vertybinių popierių grynasis pirkimas pagal TPP (žr. 4 pastabą *Euro zonos rezidentų vertybiniai popieriai eurais*), atsiskaitoma buvo per sistemos TARGET2 sąskaitas. Pirkimo poveikį iš dalies sumažino padidėjusi kompensacinių apsikeitimo sandorių, sudarytų su NCB, vykdančių likvidumo JAV doleriais didinimo operacijas, apimtis.

Atlyginimai už TARGET2 pozicijas, išskyrus likučius, susidariusius dėl kompensacinių apsikeitimo sandorių, sudarytų vykdančių likvidumo JAV doleriais didinimo operacijas, apskaičiuojami kasdien, taikant naujausią žinomą ribinę palūkanų normą, taikytą Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų aukcionuose.

Į šį straipsnį įtraukta ir euro zonos NCB po tarpinio ECB pajamų paskirstymo mokėtina suma (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Tarpinis pelno paskirstymas*).

	2017 (eurais)	2016 (eurais)
Mokėtinos sumos euro zonos NCB, susijusios su sistema TARGET2	1 263 961 444 256	1 058 484 156 256
Gautinos sumos iš euro zonos NCB, susijusios su sistema TARGET2	(1 047 197 405 166)	(908 249 140 203)
Mokėtinos sumos euro zonos NCB po tarpinio ECB pelno paskirstymo	987 730 460	966 234 559
Kiti vidiniai Eurosistemos grynieji įsipareigojimai	217 751 769 550	151 201 250 612

12 Kiti įsipareigojimai

12.1 Nebalansinių priemonių perkainojimo skirtumai

Didžiąją šiame straipsnyje nurodytos sumos dalį sudaro valiutų apsikeitimo sandorių ir išankstinių valiutų keitimo sandorių, kurie galiojo 2017 m. gruodžio 31 d., pokyčiai dėl perkainojimo (žr. 19 pastabą *Valiutų apsikeitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai*). Šie perkainojimo pokyčiai atsiranda minėtų sandorių vertę, perskaičiuotą į eurus pagal balanso dieną galiojusius užsienio valiutos kursus, palyginus su sandorių verte, perskaičiuota į eurus pagal tos pačios dienos atitinkamos valiutos vidurkinį kursą (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalis *Nebalansinės priemonės bei Auksas, turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta*).

Šiame straipsnyje parodomi ir galiojusios palūkanų normų apsikeitimo sandorių perkainojimo nuostoliai (žr. 18 pastabą *Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai*).

12.2 Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos

2017 m. gruodžio 31 d. šį straipsnį sudarė administracinės sukauptos išlaidos, daugiausia su Bendru priežiūros mechanizmu (BPM) susijusios būsimųjų laikotarpių

pajamos (žr. 25 pastabą *Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)*), ir su finansinėmis priemonėmis susijusios sukauptos išlaidos.

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Administracinės sukauptos išlaidos	41 447 444	20 723 173	20 724 271
Finansinės priemonės	6 767 861	3 621 142	3 146 719
Būsimųjų laikotarpių pajamos	28 068 263	41 089 798	(13 021 535)
Į ECB pervestos užsienio atsargos	0	3 611 845	(3 611 845)
iš viso	76 283 568	69 045 958	7 237 610

12.3 Kiti įvairūs įsipareigojimai

2017 m., kaip ir ankstesniais metais, šį straipsnį sudarė su valiutų apskaitimo sandoriais ir išankstiniais užsienio valiutų keitimo sandoriais, kurie galiojo 2017 m. gruodžio 31 d., susiję 498,3 mlrd. eurų (2016 m. – 714,9 mlrd. eurų) vertės likučiai (žr. 19 pastabą *Valiutų apskaitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai*). Šie likučiai susidarė tokių sandorių vertę, perskaičiuotą į eurus pagal balanso dieną galiojusį atitinkamos užsienio valiutos vidurkinį kursą, palyginus su jų pradinio pripažinimo apskaitoje verte eurais (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Nebalansinės priemonės*).

Į šį straipsnį įtraukti ir ECB grynųjų apibrėžtų išmokų įsipareigojimai, susiję su išmokomis tarnautojams ir Vykdomosios valdybos nariams, taip pat ECB įdarbintiems Priežiūros valdybos nariams, pasibaigus jų darbo santykiams, ir kitomis ilgalaikėmis išmokomis. Įtrauktos ir išeitinės išmokos tarnautojams.

*ECB išmokos tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, kitos ilgalaikės išmokos ir išeitinės išmokos*³⁴

Balansas

Balanse pripažintos sumos, susijusios su išmokomis tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, kitomis ilgalaikėmis išmokomis ir išeitinėmis išmokomis tarnautojams, buvo tokios:

	2017 personalas (mln. eurų)	2017 valdybos (mln. eurų)	2017 iš viso (mln. eurų)	2016 personalas (mln. eurų)	2016 valdybos (mln. eurų)	2016 iš viso (mln. eurų)
Dabartinė įsipareigojimų vertė	1 510,0	28,9	1 538,9	1 361,3	27,7	1 388,9
Tikroji pensijų plano turto vertė	(1 017,1)	–	(1 017,1)	(878,0)	–	(878,0)
Balanse pripažinti grynųjų apibrėžtų išmokų įsipareigojimai	492,9	28,9	521,8	483,3	27,7	510,9

³⁴ Dėl suapvalinimo bendros sumos visose šios dalies lentelėse gali nesutapti. Lentelių skiltyje „Valdybos“ parodytos sumos yra dviejų valdybų: Vykdomosios valdybos ir Priežiūros valdybos.

2017 m. dabartinė įsipareigojimų tarnautojams vertė sudarė 1 510,0 mln. eurų (2016 m. – 1 361,3 mln. eurų), iš jų 224,6 mln. eurų (2016 m. – 187,0 mln. eurų) sudarė įmokomis nepadengtų išmokų, nesusijusių su pensijomis, kitomis ilgalaikėmis išmokomis ir išieitinėmis išmokomis personalui, vertė. Dabartinė įsipareigojimų Vykdomosios valdybos ir Priežiūros valdybos nariams vertė sudarė 28,9 mln. eurų (2016 m. – 27,7 mln. eurų) ir yra susijusi tik su išmokoms, pasibaigus darbo santykiams, ir kitoms ilgalaikėms išmokoms taikomu nepadengtų pensinių išmokų planu.

Pelno (nuostolio) ataskaita

2017 m. pelno (nuostolio) ataskaitoje pripažintos tokios sumos:

	2017 personalas (mln. eurų)	2017 valdybos (mln. eurų)	2017 iš viso (mln. eurų)	2016 personalas (mln. eurų)	2016 valdybos (mln. eurų)	2016 iš viso (mln. eurų)
Einamaisiais metais gautų tarnybos paslaugų vertė	153,2	1,9	155,1	104,4	1,6	106,0
Ankstesniais metais gautų tarnybos paslaugų vertė	4,1	–	4,1	–	–	–
Grynosios palūkanos už grynuosius apibrėžtų išmokų įsipareigojimus	10,1	0,6	10,7	9,7	0,6	10,3
<i>iš jų:</i>						
<i>Palūkanų išlaidos, susijusios su įsipareigojimu</i>	28,3	0,6	28,9	29,1	0,6	29,8
<i>Palūkanų pajamos iš pensijų plano turto</i>	(18,2)	–	(18,2)	(19,5)	–	(19,5)
Išlaidos (pajamos) dėl kitų ilgalaikių išmokų pervertinimo	(0,9)	0,2	(0,7)	0,6	0,1	0,7
Iš viso susiję su aktuariniu vertinimu	166,5	2,7	169,2	114,6	2,4	117,0
Atidėjinio CTS programai panaudojimas	(9,0)	–	(9,0)	–	–	–
Iš viso įtraukta į „Personalo išlaidų išlaidas“, panaudojus atidėjinį	157,5	2,7	160,2	114,6	2,4	117,0

Einamaisiais metais gautų tarnybos paslaugų vertė 2017 m. padidėjo iki 155,1 mln. eurų (2016 m. – 106,0 mln. eurų), daugiausia dėl to, kad 2017 m. buvo įdiegta laikina paramos tarnautojams keičiant profesinę veiklą (angl. CTS) programa, skirta padėti daug metų ECB dirbantiems tarnautojams savanoriškai pakeisti profesinę veiklą išeinant iš ECB, laikantis nustatytų sąlygų. Poveikį personalo išlaidoms iš dalies atsvėrė specialaus 9,0 mln. eurų vertės atidėjinio, 2016 m. sudaryto šiuo tikslu, panaudojimas.

Ankstesniais metais gautų tarnybos paslaugų vertė 2017 m. įtraukta dėl to, kad buvo įdiegtas ilgalaikės priežiūros planas – nemedicininės pagalbos apibrėžtų išmokų planas. Ankstesniais metais gautų tarnybos paslaugų vertė susijusi su naujojo plano išmokomis dabartiniams pensininkams, turintiems teisę jas gauti iškart.

Apibrėžtų išmokų įsipareigojimo, pensijų plano turto ir pervertinimo rezultatų pokyčiai

Apibrėžtų išmokų įsipareigojimo dabartinės vertės pokyčiai buvo tokie:

	2017 personalas (mln. eurų)	2017 valdybos (mln. eurų)	2017 iš viso (mln. eurų)	2016 personalas (mln. eurų)	2016 valdybos (mln. eurų)	2016 iš viso (mln. eurų)
Apibrėžtų išmokų įsipareigojimas laikotarpio pradžioje	1 361,3	27,7	1 388,9	1 116,7	24,1	1 140,8
Einamaisiais metais gautų tarnybos paslaugų vertė	153,2	1,9	155,1	104,4	1,6	106,0
Ankstesniais metais gautų tarnybos paslaugų vertė	4,1	–	4,1	–	–	–
Palūkanų išlaidos, susijusios su įsipareigojimu	28,3	0,6	28,9	29,1	0,6	29,8
Pensijų plano dalyvių įmokos ³⁵	23,1	0,2	23,3	19,5	0,2	19,8
Sumokėtos išmokos	(11,9)	(0,9)	(12,7)	(8,6)	(0,8)	(9,5)
Pervertinimo išlaidos (pajamos)	(48,1)	(0,6)	(48,7)	100,2	1,9	102,1
Apibrėžtų išmokų įsipareigojimas laikotarpio pabaigoje	1 510,0	28,9	1 538,9	1 361,3	27,7	1 388,9

Iš viso 48,7 mln. eurų pervertinimo pajamų iš apibrėžtų išmokų įsipareigojimo 2017 m. gauta dėl diskonto normos padidėjimo nuo 2 % (2016 m.) iki 2,1 % (2017 m.) ir numatomo pensijų augimo sumažėjimo nuo 1,4 % (2016 m.) iki 1,3 % (2017 m.).

Su tarnautojais susijusio apibrėžtų išmokų pensijų plano turto tikrosios vertės pokyčiai 2017 m. buvo tokie:

	2017 (mln. eurų)	2016 (mln. eurų)
Tikroji pensijų plano turto vertė laikotarpio pradžioje	878,0	755,3
Palūkanų pajamos iš pensijų plano turto	18,2	19,5
Pervertinimo pajamos	54,6	44,7
Darbdavio įmokos	51,8	45,0
Pensijų plano dalyvių įmokos	23,1	19,5
Sumokėtos išmokos	(8,6)	(6,0)
Tikroji pensijų plano turto vertė laikotarpio pabaigoje	1 017,1	878,0

Pervertinimo pajamos iš pensijų plano turto 2017 ir 2016 m. rodo tai, kad fondų vienetų grąža buvo didesnė negu planuotos palūkanų už pensijų plano turta pajamos.

2017 m. pervertinimo rezultatų pokyčiai (žr. 14 pastabą *Perkainojimo sąskaitos*) buvo tokie:

	2017 (mln. eurų)	2016 (mln. eurų)
Pervertinimo išlaidos laikotarpio pradžioje	(205,1)	(148,4)
Pajamos iš pensijų plano turto	54,6	44,7
Pajamos (išlaidos) dėl įsipareigojimo	48,7	(102,1)
Pelno (nuostolio) ataskaitoje pripažintos išlaidos (pajamos)	(0,7)	0,7
Pervertinimo išlaidos laikotarpio pabaigoje, įtrauktos į <i>Perkainojimo sąskaitas</i>	(102,5)	(205,1)

³⁵ Tarnautojų privalomosios įmokos yra 7,4 % dydžio, o ECB mokamos įmokos – 20,7 % bazinės algos dydžio.

Pagrindinės prielaidos

Rengdami šioje pastaboje minimus vertinimus, aktuarai rėmėsi tam tikromis prielaidomis, kurioms Vykdomoji valdyba pritarė apskaitos tvarkymo ir informacijos atskleidimo tikslais. Pagrindinės prielaidos, kuriomis rėmėsi aktuarai, apskaičiuodami išmokų tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, ir kitų ilgalaikių išmokų įsipareigojimą, buvo tokios:

	2017 %	2016 %
Diskonto norma	2,10	2,00
Tikėtina pensijų plano turto grąža ³⁶	3,10	3,00
Bendras darbo užmokesčio padidėjimas ateityje ³⁷	2,00	2,00
Pensijų padidėjimas ateityje ³⁸	1,30	1,40

Be to, 2017 m. tarnautojai sumokėjo 149,9 mln. eurų savanoriškų įmokų į apibrėžtų įmokų planą (2016 m. – 133,2 mln. eurų). Šios įmokos investuojamos į pensijų plano turtą, kartu ta pačia suma didėja ir įsipareigojimai.

13 Atidėjiniai

Didžiąją šiame straipsnyje nurodytos sumos dalį sudaro atidėjiniai užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito bei aukso kainos rizikoms.

Atidėjiniai užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito ir aukso kainos rizikoms bus naudojami tiek, kiek Valdančioji taryba manys esant būtina padengti būsimiems realizuotiesiems ir nerealizuotiesiems nuostoliams. Šių atidėjinių dydis ir nuolatinio papildymo poreikis kiekvienais metais peržiūrimi remiantis ECB atliekamu minėtų rūšių rizikos įvertinimu ir atsižvelgiant į įvairius veiksnius. Atidėjinių dydis kartu su bet kokio dydžio suma bendrajame atsargų fonde negali viršyti euro zonos NCB apmokėto ECB kapitalo vertės.

2017 m. gruodžio 31 d. atidėjiniai, susiję su užsienio valiutos kurso, palūkanų normos, kredito ir aukso kainos rizikomis, sudarė 7 619 884 851 mln. eurų (kaip ir 2016 m.). Ši suma atitiko euro zonos NCB apmokėto ECB kapitalo vertę tą dieną.

³⁶ Šiomis prielaidomis remtasi apskaičiuojant ECB apibrėžtų išmokų įsipareigojimus, finansuojamus turtu, turinčiu kapitalo garantiją.

³⁷ Be to, numatytos galimo individualaus darbo užmokesčio padidėjimo iki 1,8 % per metus išmokos atsižvelgiant į pensijų plano dalyvių amžių.

³⁸ Pagal ECB pensijų plano taisykles, pensijos didinamos kiekvienais metais. Jeigu ECB tarnautojų darbo užmokestis būtų padidintas mažiau, negu pakilo kainos, pensijos bus didinamos pagal darbo užmokesčio pakėlimą. Jeigu darbo užmokestis būtų padidintas daugiau, negu pakilo kainos, pagal tą padidinimą bus nustatomas pensijų padidinimas, jeigu ECB pensijų planų finansinė būklė bus tam tinkama.

14 Perkainojimo sąskaitos

Šį straipsnį daugiausia sudaro perkainojimo likučiai, susidarantys iš turto, įsipareigojimų ir nebalansinių priemonių nerealizuotojo prieaugio (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalis *Pajamų pripažinimas, Auksas, turtas ir įsipareigojimai užsienio valiuta, Vertybiniai popieriai ir Nebalansinės priemonės*). Į jį taip pat įtraukiamas grynujų apibrėžtų išmokų įsipareigojimų, susijusių su išmokomis tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, pervertinimo rezultatas (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *ECB išmokos tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, kitos ilgalaikės išmokos ir išėtinės išmokos* 12.3 pastabą *Kiti įvairūs įsipareigojimai*).

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Auksas	13 664 030 012	13 926 380 231	(262 350 219)
Užsienio valiuta	7 851 010 723	14 149 471 665	(6 298 460 942)
Vertybiniai popieriai ir kitos priemonės	532 971 621	755 494 021	(222 522 400)
Grynieji apibrėžtų išmokų įsipareigojimai, susiję su išmokomis tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams	(102 540 109)	(205 078 109)	102 538 000
Iš viso	21 945 472 247	28 626 267 08	(6 680 795 561)

Sumos perkainojimo sąskaitose sumažėjo daugiausia dėl euro pabrangimo 2017 m. JAV dolerio ir Japonijos jenos atžvilgiu.

Perkainojimui metų pabaigoje buvo taikomi tokie užsienio valiutų kursai:

Užsienio valiutų kursai	2017	2016
JAV dolerio ir euro	1,1993	1,0541
Japonijos jenos ir euro	135,01	123,40
Kinijos ženminbi juanio ir euro	7,8044	7,3202
Euro ir SST	1,1876	1,2746
Eurai už Trojos unciją grynojo aukso	1 081,881	1 098,046

15 Kapitalas ir rezervai

15.1 Kapitalas

ECB pasirašytas kapitalas yra 10 825 007 069 eurai. Euro zonos NCB ir ne euro zonos NCB apmokėto ECB kapitalo suma sudaro 7 740 076 935 eurus.

Euro zonos NCB sumokėjo visą savo pasirašyto ECB kapitalo dalį – nuo 2015 m. sausio 1 d. ši bendra suma yra 7 619 884 851 euras (žr. lentelę)³⁹.

³⁹ Kai kurios sumos suapvalintos iki artimiausio euro sveiko skaičiaus. Dėl šio suapvalinimo sumos šios pastabos lentelėse gali nesutapti.

	Kapitalo raktas nuo 2015 m. sausio 1 d. ⁴⁰ (%)	Apmokėtasis kapitalas nuo 2015 m. sausio 1 d. (eurais)
<i>Nationale Bank van België / Banque Nationale de Belgique</i>	2,4778	268 222 025
<i>Deutsche Bundesbank</i>	17,9973	1 948 208 997
<i>Eesti Pank</i>	0,1928	20 870 614
<i>Banc Ceannais na hÉireann / Central Bank of Ireland</i>	1,1607	125 645 857
<i>Bank of Greece</i>	2,0332	220 094 044
<i>Banco de España</i>	8,8409	957 028 050
<i>Banque de France</i>	14,1792	1 534 899 402
<i>Banca d'Italia</i>	12,3108	1 332 644 970
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0,1513	16 378 236
<i>Latvijas Banka</i>	0,2821	30 537 345
<i>Lietuvos bankas</i>	0,4132	44 728 929
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0,2030	21 974 764
<i>Bank Ċentrali ta' Malta / Central Bank of Malta</i>	0,0648	7 014 605
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4,0035	433 379 158
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	1,9631	212 505 714
<i>Banco de Portugal</i>	1,7434	188 723 173
<i>Banka Slovenije</i>	0,3455	37 400 399
<i>Národná banka Slovenska</i>	0,7725	83 623 180
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1,2564	136 005 389
Iš viso	70,3915	7 619 884 851

Ne euro zonos NCB turi apmokėti 3,75 % savo dalies ECB pasirašytame kapitale kaip įnašą, skirtą prisidėti prie ECB veiklos išlaidų padengimo. Nuo 2015 m. sausio 1 d. bendra tokių įnašų suma sudarė 120 192 083 eurus. Ne euro zonos NCB neturi teisės gauti jokios skirstytino ECB pelno dalies ir nėra įsipareigoję padengti jokių ECB nuostolių.

Ne euro zonos NCB sumokėtos sumos:

⁴⁰ NCB dalys ECB kapitalo pasirašymo rakte paskutinį kartą buvo keistos 2014 m. sausio 1 d. 2015 m. sausio 1 d. Lietuvai prisijungus prie euro zonos, bendra euro zonos NCB dalis ECB kapitalo pasirašymo rakte padidėjo, o bendra ne euro zonos NCB dalis sumažėjo. Daugiau pokyčių nuo to laiko nebuvo.

	Kapitalo raktas nuo 2015 m. sausio 1 d. (%)	Apmokėtasis kapitalas nuo 2015 m. sausio 1 d. (eurais)
<i>Българска народна банка (Bulgarijos nacionalinis bankas)</i>	0,8590	3 487 005
<i>Česká národní banka</i>	1,6075	6 525 450
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1,4873	6 037 512
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0,6023	2 444 963
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1,3798	5 601 129
<i>Narodowy Bank Polski</i>	5,1230	20 796 192
<i>Banca Națională a României</i>	2,6024	10 564 124
<i>Sveriges Riksbank</i>	2,2729	9 226 559
<i>Bank of England</i>	13,6743	55 509 148
İş viso	29,6085	120 192 083

Nebalansinės priemonės

16 Vertybinių popierių skolinimo programos

Valdydamas nuosavas lėšas, ECB yra sudaręs vertybinių popierių skolinimo programos susitarimą, pagal kurį specializuota įstaiga ECB vardu sudaro vertybinių popierių skolinimo sandorius.

Be to, pagal Valdančiosios tarybos sprendimus, ECB nusprendė leisti skolintis jo turimų vertybinių popierių, įsigytų pagal pirmąją, antrąją ir trečiąją POPP, taip pat jo turimų vertybinių popierių, įsigytų pagal VSPP ir VPRP (šie vertybiniai popieriai tinkami įsigyti ir pagal VSPP)⁴¹.

Jeigu metų pabaigoje nėra vykdamas šiuos vertybinių popierių skolinimo sandorius įkaitu pateiktų neinvestuotų grynujų pinigų, sandoriai parodomi nebalansinėse sąskaitose⁴². 2017 m. gruodžio 31 d. galiojusių vertybinių popierių skolinimo sandorių vertė buvo 13,4 mlrd. eurų (2016 m. – 10,9 mlrd. eurų). Iš šios sumos 7,2 mlrd. eurų (2016 m. – 3,9 mlrd. eurų) suma buvo susijusi su pinigų politikos tikslais laikomų vertybinių popierių skolinimu.

17 Palūkanų normų ateities sandoriai

2017 m. gruodžio 31 d. galiojo šie sandoriai užsienio valiuta, parodyti pagal metų pabaigos rinkos kainas:

Palūkanų normų ateities sandoriai užsienio valiuta	2017 kontrakto vertė (eurais)	2016 kontrakto vertė (eurais)	Pokytis (eurais)
Pirkimai	6 518 052 197	558 770 515	5 959 281 682
Pardavimai	6 584 789 977	2 258 798 975	4 325 991 002

Šie sandoriai buvo sudaryti valdant ECB užsienio atsargas.

18 Palūkanų normų apsikeitimo sandoriai

2017 m. gruodžio 31 d. galiojusių palūkanų normų apsikeitimo sandorių tariamoji vertė pagal metų pabaigos rinkos kainas sudarė 415,9 mln. eurų (2016 m. – 378,3 mln. eurų). Šie sandoriai buvo sudaryti valdant ECB užsienio atsargas.

⁴¹ ECB neperka vertybinių popierių pagal BSPP, todėl neturi ir atitinkamų vertybinių popierių, kuriuos galėtų skolinti.

⁴² Jeigu metų pabaigoje yra neinvestuotų įkaitu gautų grynujų pinigų, sandoriai parodomi balansinėse sąskaitose (žr. 8 pastabą *Kiti įsipareigojimai euro zonos kredito įstaigoms eurais* ir 10 pastabą *Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurais*).

19 Valiutų apsisikeitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai

Užsienio atsargų valdymas

2017 m. valiutų apsisikeitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai buvo sudaryti valdant ECB užsienio atsargas. Su 2017 m. gruodžio 31 d. galiojusiais sandoriais susijusios pretenzijos ir įsipareigojimai pagal metų pabaigos rinkos kursus sudarė:

Valiutų apsisikeitimo sandoriai ir išankstiniai valiutų keitimo sandoriai	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Pretenzijos	2 731 848 697	3 123 544 615	(391 695 918)
Įsipareigojimai	2 719 012 506	2 855 828 167	(136 815 661)

Likvidumo didinimo operacijos

JAV doleriais išreikštos pretenzijos ir įsipareigojimai, pagal kuriuos turi būti atsiskaitoma 2017 m., yra susiję su likvidumo JAV doleriais teikimu Eurosistemos sandorio šalims (žr. 10 pastabą *Įsipareigojimai ne euro zonos rezidentams eurais*).

20 Skolinimosi ir skolinimo operacijų administravimas

2017 m. ECB ir toliau buvo atsakingas už ES skolinimosi ir skolinimo operacijų pagal vidutinės trukmės finansinės pagalbos priemonę, Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę, Europos finansinio stabilumo fondą ir Europos stabilumo mechanizmą (ESM) administravimą ir už susitarimą dėl paskolos programos Graikijai. 2017 m. ECB vykdė su šiomis operacijomis susijusius mokėjimus, taip pat mokėjimus, susijusius su narių pasirašytais ESM įstatinio akcinio kapitalo dalimis.

21 Su nagrinėjamomis bylomis susiję sąlyginiai įsipareigojimai

Kelių Kipro kredito įstaigų indėlininkai, akcininkai ir skolos vertybinių popierių turėtojai yra pateikę keturis ieškinius ECB ir kitoms ES institucijoms. Pareiškėjai teigia patyrę finansinių nuostolių dėl teisės aktų, dėl kurių, pareiškėjų manymu, tos kredito įstaigos buvo restruktūrizuotos vykdant Kipro finansinės paramos programą. 2014 m. ES Bendrasis Teismas atmetė dvylika panašių ieškinių visa apimtimi kaip nepriimtinius. Dėl aštuonių iš šių sprendimų pateikti apeliaciniai skundai. 2016 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas patvirtino kai kurių iš šių ieškinių nepriimtinumą, o kitų ieškinių atveju priėmė ECB palankius sprendimus. Procese, po kurio parengta finansinės paramos programa, ECB dalyvavo tik suderintai su Europos Komisija teikdamas technines konsultacijas pagal Europos stabilumo mechanizmo steigimo sutartį ir pateikdamas neįsipareigojančią nuomonę dėl Kipro bankų pertvarkymo įstatymo projekto. Todėl manoma, kad ECB nepatirs jokių su šiais ieškiniiais susijusių nuostolių.

Pastabos dėl pelno (nuostolio) ataskaitos

22 Grynosios palūkanų pajamos

22.1 Palūkanų pajamos iš užsienio atsargų

Šiame straipsnyje parodomos palūkanų pajamos, atėmus palūkanų išlaidas, susijusias su grynosiomis ECB užsienio atsargomis:

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Palūkanų pajamos už sąskaitų likučius	5 111 897	1 499 288	3 612 609
Palūkanų pajamos iš pinigų rinkos indėlių	54 839 007	18 095 835	36 743 172
Palūkanų išlaidos iš atpirkimo skolinimosi sandorių	(1 101 476)	(34 017)	(1 067 459)
Palūkanų pajamos iš atpirkimo investavimo sandorių	37 067 062	12 745 338	24 321 724
Palūkanų pajamos iš vertybinių popierių	389 779 270	304 958 993	84 820 277
Palūkanų pajamos (išlaidos) iš palūkanų normų apskaitimo sandorių	(109 873)	19 080	(128 953)
Palūkanų pajamos iš išankstinių valiutų keitimo sandorių ir valiutų apskaitimo sandorių	48 575 683	33 157 253	15 418 430
Grynosios palūkanų pajamos iš užsienio atsargų	534 161 570	370 441 770	163 719 800

Grynosios palūkanų pajamos 2017 m. daugiausia padidėjo dėl to, kad gauta daugiau palūkanų pajamų iš portfelio JAV doleriais.

22.2 Palūkanų pajamos iš eurų banknotų paskirstymo Euro sistemoje

Šiame straipsnyje parodomos palūkanų pajamos, susijusias su ECB dalimi (8 %) visoje eurų banknotų emisijoje (žr. pastabų dėl apskaitos politikos dalį *Banknotai apyvartoje* ir 5.1 pastabą *Pretenzijos, susijusias su eurų banknotų paskirstymu Euro sistemoje*). 2017 m. šios palūkanų pajamos buvo lygios nuliui dėl to, kad pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų norma visus metus buvo 0 %.

22.3 Atlygis pagal nacionalinių centrinių bankų pretenzijas dėl pervestų užsienio atsargų

Šiame straipsnyje parodytas euro zonos NCB sumokėtas atlygis pagal jų pretenzijas dėl Europos Centriniam Bankui pervestų užsienio atsargų (žr. 11.1 pastabą *Įsipareigojimai, atitinkantys pervestas užsienio atsargas*). 2017 m. šis atlygis buvo lygus nuliui dėl to, kad pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų norma visus metus buvo 0 %.

22.4 Kitos palūkanų pajamos ir kitos palūkanų išlaidos

2017 m. šių straipsnių didžiąją dalį sudarė 1,1 mlrd. eurų (2016 m. – 1,0 mlrd. eurų) grynujų palūkanų pajamų iš pinigų politikos tikslais ECB laikomų vertybinių popierių. Iš šios sumos 0,6 mlrd. eurų (2016 m. – 0,4 mlrd. eurų) buvo susiję su grynosiomis palūkanų pajamomis iš pagal TPP įsigytų vertybinių popierių ir 0,4 mlrd. eurų (2016 m. – 0,5 mlrd. eurų) buvo susiję su grynosiomis palūkanų pajamomis iš pagal VPRP įsigytų vertybinių popierių, iš jų 154,5 mln. eurų (2016 m. – 185,3 mln. eurų) buvo gauta už ECB turimas Graikijos Vyriausybės obligacijas, įsigytas pagal VPRP.

Kita šių straipsnių dalis daugiausia buvo palūkanų pajamos ir palūkanų išlaidos, susijusios su ECB nuosavų lėšų portfeliu (žr. 6.2 pastabą *Kitas finansinis turtas*) ir kitais įvairiais palūkanas uždirbančiais likučiais.

23 Realizuotosios pajamos (išlaidos) iš finansinių operacijų

2017 m. iš finansinių operacijų gautos tokios grynosios realizuotosios pajamos:

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Grynosios realizuotosios pajamos dėl kainos pokyčio	22 249 008	159 456 244	(137 207 236)
Grynosios realizuotosios pajamos dėl užsienio valiutos kurso ir aukso kainos pokyčio	138 820 035	65 085 498	73 734 537
Grynosios realizuotosios pajamos iš finansinių operacijų	161 069 043	224 541 742	(63 472 699)

Grynosios realizuotosios pajamos dėl kainos pokyčio apima realizuotąsias pajamas ir išlaidas iš operacijų vertybiniais popieriais, palūkanų normų ateities sandorių ir palūkanų normų apsikeitimo sandorių. Grynosios realizuotosios pajamos dėl kainos pokyčio 2017 m. daugiausia sumažėjo dėl to, kad gauta mažiau realizuotųjų pajamų iš vertybinių popierių JAV doleriais.

Grynosios realizuotosios pajamos dėl užsienio valiutos kurso ir aukso kainos pokyčio padidėjo daugiausia dėl to, kad buvo parduota nedidelė dalis atsargų JAV doleriais portfelio Kinijos ženminbi juaniais sukūrimui finansuoti⁴³ (žr. 2.2 pastabą *Likučiai bankų sąskaitose ir investicijos į vertybinius popierius, išorės paskolos ir kitas išorės turtas ir Pretenzijos euro zonos rezidentams užsienio valiuta*).

24 Finansinio turto ir pozicijų nurašymai

2017 m. finansinio turto ir pozicijų nurašymai buvo tokie:

⁴³ Žr. 2017 m. birželio 13 d. ECB pranešimą spaudai.

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Nerealizuotasis vertybinių popierių perkainojimo nuostolis	(78 577 070)	(148 159 250)	69 582 180
Nerealizuotasis perkainojimo nuostolis dėl valiutų kursų	(26 556 261)	(12 760)	(26 543 501)
Visi nurašymai	(105 133 331)	(148 172 010)	43 038 679

2017 m. kai kurių portfelyje JAV doleriais laikomų vertybinių popierių rinkos vertė dar sumažėjo, kartu padidėjo atitinkamas pelningumas. Dėl to per metus susidarė nerealizuotasis perkainojimo nuostolis.

Nerealizuotasis perkainojimo nuostolis dėl valiutų kursų daugiausia susidarė sumažinus ECB turimo portfelio Kinijos ženminbi juaniais vidurkinę kainą iki jo rinkos kurso 2017 m. pabaigoje, nes nuo įsigijimo momento ši valiuta euro atžvilgiu nuvertėjo.

25 Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Komisinių ir kitų atlygių pajamos	452 095 734	382 191 051	69 904 683
Komisinių ir kitų atlygių išlaidos	(12 025 845)	(10 868 282)	(1 157 563)
Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos	440 069 889	371 322 769	68 747 120

2017 m. didžiąją šiame straipsnyje parodytų pajamų sumos dalį sudarė priežiūros mokesčiai ir administracinės nuobaudos, skirtos prižiūrimiems subjektams už ES bankų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų prudencinių reikalavimų (įskaitant ECB priežiūrinius sprendimus) nesilaikymą. Išlaidas daugiausia sudarė pasaulio mokesčiai ir atlygis, mokamas išoriniams turto valdytojams už tinkamų turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo sandorius, įvykdytus iki 2017 m. kovo pabaigos, vadovaujantis Eurosistemos nurodymais ir jos vardu⁴⁴.

Su priežiūros uždaviniais susijusios pajamos ir išlaidos

2014 m. lapkričio mėn. ECB pradėjo vykdyti priežiūros uždavinius vadovaudamasis BPM reglamento 33 straipsniu⁴⁵. Kad atgautų išlaidas, patiriamas vykdant priežiūros uždavinius, ECB prižiūrimiems subjektams taiko metinį mokesį. 2017 m. balandžio mėn. ECB paskelbė, kad 2017 m. iš viso bus surinkta 425,0 mln. eurų metinių priežiūros mokesčių⁴⁶. Ši suma buvo grindžiama 2017 m. numatoma 464,7 mln. eurų dydžio su priežiūros uždaviniais susijusių metinių išlaidų suma, atlikus koregavimą

⁴⁴ Žr. 2016 m. gruodžio 15 d. ECB pranešimą spaudai.

⁴⁵ 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

⁴⁶ Sąskaitos šiai sumai surinkti pateiktos 2017 m. spalio mėn. (mokėjimo terminas buvo 2017 m. lapkričio 30 d.).

dėl i) 2016 m. surinkto 41,1 mln. eurų priežiūros mokesčių perviršio ir ii) sumų, gražintų pasikeitus prižiūrimų subjektų skaičiui ar statusui⁴⁷ (1,4 mln. eurų).

Atsižvelgus į faktines išlaidas, ECB patirtas vykdant su bankų priežiūra susijusius uždavinius, 2017 m. pajamos iš priežiūros mokesčių sudarė 436,7 mln. eurų. Dėl 2017 m. prognozuotų (464,7 mln. eurų) ir faktinių išlaidų (436,7 mln. eurų) skirtumo susidaręs 27,9 mln. eurų pajamų grynasis perviršis parodytas straipsnyje *Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos* (žr.12.2 pastabą *Sukauptos išlaidos ir būsimųjų laikotarpių pajamos*). Jis bus įskaitytas į 2018 m. mokėtinų priežiūros mokesčių sumą.

ECB taip pat turi teisę skirti administracines nuobaudas prižiūrimiems subjektams už ES bankų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų pradžinių reikalavimų (įskaitant ECB prižiūrinius sprendimus) nesilaikymą⁴⁸. Į susijusias pajamas neatsižvelgiama skaičiuojant metinį priežiūros mokestį. Ši suma parodoma kaip pajamos ECB pelno (nuostolio) ataskaitoje ir paskirstoma euro zonos NCB taikant ECB pajamų paskirstymo tvarką. 2017 m. prižiūrimiems subjektams ECB skirtų nuobaudų suma sudarė 15,3 mln. eurų.

Todėl 2017 m. su priežiūros uždavinių vykdymu susijusios ECB pajamos buvo tokios⁴⁹:

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Priežiūros mokesčiai	436 746 219	382 151 355	54 594 864
<i>iš jų:</i>			
<i>su svarbiais subjektais ar svarbiomis grupėmis susiję mokesčiai</i>	397 493 784	338 418 328	59 075 456
<i>su mažiau svarbiais subjektais ar mažiau svarbiomis grupėmis susiję mokesčiai</i>	39 252 435	43 733 027	(4 480 592)
Skirtos administracinės nuobaudos	15 300 000	0	15 300 000
Visos su bankų priežiūros uždaviniais susijusios pajamos	452 046 219	382 151 355	69 894 864

Su bankų priežiūra susijusios išlaidos susidaro dėl tiesioginės svarbių subjektų priežiūros, stebėjimo, kaip vykdoma mažiau svarbių subjektų priežiūra, ir horizontaliųjų uždavinių vykdymo bei specializuotų paslaugų teikimo. Į jas įskaitomos ir išlaidos, susijusios su pagalbinėmis veiklos sritimis: patalpų, žmogiškųjų išteklių valdymo, administracinių paslaugų, biudžeto planavimo ir kontrolės, apskaitos, teisinių, vidaus audito, statistikos ir informacinių technologijų, kurios reikalingos su priežiūra susijusiems ECB įsipareigojimams vykdyti.

⁴⁷ Vadovaujantis 2014 m. spalio 22 d. ECB reglamento (ES) Nr. 1163/2014 dėl priežiūros mokesčių 7 straipsniu (ECB/2014/41) (OL L 311, 2014 10 31, p. 23), jeigu i) prižiūrimo subjekto arba prižiūrimos grupės priežiūra vykdoma tik priežiūros laikotarpio dalį arba jeigu ii) prižiūrimo subjekto arba prižiūrimos grupės statusas pasikeitė iš svarbaus į mažiau svarbų, arba atvirkščiai, atitinkamas priežiūros mokestis yra koreguojamas. Tokios gautos ar gražintos sumos yra įtraukiamos apskaičiuojant bendrą metinį priežiūros mokestį, kuris bus renkamas kitais metais.

⁴⁸ Daugiau informacijos apie ECB skiriamas administracines nuobaudas pateikta [bankų priežiūrai skirtoje ECB interneto svetainėje](#).

⁴⁹ Kai kurios sumos suapvalintos iki artimiausio euro sveiko skaičiaus. Dėl šio suapvalinimo sumos šios pastabos lentelėse gali nesutapti.

Be to, nebuvo pagrįsto įsitikinimo, ar bus surinkta vienam prižiūrimam subjektui ECB skirtų 11,2 mln. eurų dydžio administracinių nuobaudų suma, nes šio subjekto banko veiklos licencija galiausiai buvo panaikinta, o jis šiuo metu likviduojamas.

Vadovaujantis atsargumo principu, metų pabaigoje sudarytas visos šios pretenzijos sumos dydžio specialusis atidėjiny (žr. 31 pastabą *Kitos išlaidos*). Skaičiuojant metinį priežiūros mokestį į susijusias išlaidas neatsižvelgiama, tačiau jos įtraukiamos į ECB pelno (nuostolio) ataskaitą ir sumažina jos grynąjį rezultatą.

2017 m. visos faktinės išlaidos, susijusios su ECB priežiūros uždaviniais, buvo išskaidytos į tokias dalis:

	2017 (eurais)	2016 (eurais)	Pokytis (eurais)
Darbo užmokestis ir kitos išmokos	215 017 183	180 655 666	34 361 517
Nuoma ir pastatų priežiūra	52 959 161	58 103 644	(5 144 483)
Kitos veiklos išlaidos	168 769 875	143 392 045	25 377 830
Su bankų priežiūros uždaviniais susijusios išlaidos, į kurias atsižvelgiama skaičiuojant priežiūros mokestį	436 746 219	382 151 355	54 594 864
Specialusis atidėjiny (abejotinoms administracinėms nuobaudoms)	11 200 000	0	11 200 000
Visos su bankų priežiūros uždaviniais susijusios išlaidos	447 946 219	382 151 355	65 794 864

Padidėjęs ECB bankų priežiūros padaliniuose dirbančių tarnautojų bendras skaičius ir didesnės išlaidos išorės konsultantų paslaugoms, daugiausia susijusioms su tikslinės vidaus modelių peržiūros (angl. TRIM) klausimais, prisidėjo prie to, kad 2017 m., palyginti su 2016 m., padidėjo faktinės su bankų priežiūra susijusios išlaidos.

26 Pajamos iš nuosavybės vertybinių popierių ir dalyvavimo nuosavybės priemonėse

Į šį straipsnį įtraukti dividendai, gauti už ECB turimas TAB akcijas (žr. 6.2 pastabą *Kitas finansinis turtas*).

27 Kitos pajamos

Kitos įvairios pajamos 2017 m. daugiausia susidarė iš sukauptų euro zonos NCB įmokų, skirtų ECB išlaidoms, patirtoms vykdant bendrus Eurosistemos projektus, padengti.

28 Personalo išlaikymo išlaidos

Vidutinis didesnis ECB 2017 m. įdarbintų tarnautojų skaičius ir išlaidos, susijusios su išieitinėmis išmokomis pagal ECB 2017 m. įdiegtą programą (žr. 12.3 pastabą *Kiti įvairūs įsipareigojimai*), padidino personalo išlaikymo išlaidas.

Į šį straipsnį įtrauktas darbo užmokestis, išmokos, tarnautojų draudimas ir kitos įvairios išlaidos sudarė 366,0 mln. eurų (2016 m. – 349,5 mln. eurų). Į šį straipsnį buvo įtraukta ir 169,2 mlrd. eurų suma (2016 m. – 117,0 mln. eurų), susijusi su ECB išmokomis tarnautojams, pasibaigus jų darbo santykiams, kitomis ilgalaikėmis išmokomis ir išėtinėmis išmokomis (žr. 12.3 pastabą *Kiti įvairūs įsipareigojimai*).

Darbo užmokestis ir išmokos yra iš esmės nustatyti pagal Europos Sąjungos darbo užmokesčio sistemą ir yra su ja palyginami.

Vykdomosios valdybos nariams ir ECB įdarbintiems Priežiūros valdybos nariams mokama bazinė alga, o ECB įdarbintiems Priežiūros valdybos nariams, kurie dirba ne visu etatu, gali būti mokama papildoma alga, kurios dydis priklauso nuo posėdžių, kuriuose narys dalyvavo, skaičiaus. Be to, Vykdomosios valdybos nariams ir visu etatu ECB įdarbintiems Priežiūros valdybos nariams mokamos papildomos išmokos būstui ir reprezentacinėms reikmėms. Pirmininkui, vietoj išmokos būstui, suteikiama ECB priklausanti oficiali rezidencija. Vadovaujantis Europos Centrinio Banko personalo įdarbinimo sąlygomis, abiejų valdybų nariai gali turėti teisę gauti namų ūkio, vaiko ir mokslo išmokas atsižvelgiant į asmenines aplinkybes. Iš bazinės algos išskaitomas mokestis, mokamas Europos Sąjungos naudai, taip pat daromi atskaitymai pensijai, sveikatos draudimui ir draudimui nuo nelaimingų atsitikimų. Papildomos išmokos neapmokestinamos ir iš jų nedaromi atskaitymai pensijai.

2017 m. Vykdomosios valdybos nariams ir ECB įdarbintiems Priežiūros valdybos nariams (išskyrus nacionalinių priežiūros institucijų atstovus) buvo mokamos tokios bazinės algos⁵⁰:

	2017 (eurais)	2016 ⁵¹ (eurais)
Mario Draghi (Pirmininkas)	396 900	389 760
Vítor Constâncio (pirmininko pavaduotojas)	340 200	334 080
Peter Praet (Valdybos narys)	283 488	278 388
Benoît Cœuré (Valdybos narys)	283 488	278 388
Yves Mersch (Valdybos narys)	283 488	278 388
Sabine Lautenschläger (Valdybos narė)	283 488	278 388
Iš viso ECB vykdomajai valdybai	1 871 052	1 837 392
Iš viso Priežiūros valdybai (ECB įdarbintiems nariams) ⁵²	793 817	632 060
<i>iš jų:</i>		
<i>Danièle Nouy (Priežiūros valdybos pirmininkė)</i>	283 488	278 388
Iš viso	2 664 869	2 469 452

Priežiūros valdybos nariams, kurie dirba ne visu etatu, 2017 m. taip pat papildomai sumokėta 96 470 eurų (2016 m. – 343 341 euras).

⁵⁰ Parodomas apmokestinamos sumos, t. y. prieš mokesčių, mokamų Europos Sąjungos naudai, išskaitymą.

⁵¹ Į pernai paskelbtą ECB Pirmininko ir pirmininko pavaduotojo darbo užmokestį įskaičiuotas metinis darbo užmokesčio pakėlimas. Kitiems abiejų valdybų nariams, taip pat ir Priežiūros valdybos pirmininkui, darbo užmokesčio pakėlimas 2017 m. pritaikytas atgaline data.

⁵² Į sumą „iš viso“ neįtraukta Priežiūros valdybos pirmininko pavaduotojos Sabine Lautenschläger alga. Ji nurodyta prie kitų Vykdomosios valdybos narių algų.

Abiejų valdybų nariams išmokėtos išmokos ir už juos sumokėtos įmokos pagal ECB sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų planus sudarė 852 998 eurus (2016 m. – 807 475 eurus). Ši suma didesnė negu 2016 m. daugiausia dėl to, kad 2017 m. vasario mėn. Priežiūros valdyba pasipildė dar vienu nariu.

Buvusiems valdybų nariams ir jų išlaikytiniams išmokėtos pensijos, įskaitant išmokas pasibaigus darbo santykiams, ir įmokos į sveikatos draudimo ir draudimo nuo nelaimingų atsitikimų planus sudarė 857 476 eurus (2016 m.– 834 668 eurus)⁵³.

2017 m. pabaigoje faktinis ECB tarnautojų skaičius buvo 3 384, skaičiuojant visos darbo dienos ekvivalentais⁵⁴, iš jų 330 ėjo vadovaujamas pareigas. 2017 m. tarnautojų skaičius keitėsi taip:

	2017	2016
Iš viso tarnautojų praėjusių metų pabaigoje	3 171	2 871
Nauji tarnautojai	726	725
Išėję tarnautojai	(443)	(380)
Grynasis padidėjimas (sumažėjimas) dėl darbo ne visą dieną režimo pasikeitimo	(70)	(45)
Tarnautojų skaičius gruodžio 31 d.	3 384	3 171
<i>iš jų:</i>		
<i>Išėję tarnautojai gruodžio 31 d.</i>	<i>113</i>	<i>80</i>
Vidutinis tarnautojų skaičius	3 254	3 007

29 Administracinės išlaidos

Šis straipsnis, kurio vertė 463,2 mln. eurų (2016 m. – 414,2 mln. eurų), apima visas kitas einamąsias išlaidas, susijusias su patalpų nuoma ir priežiūra, informacinėmis technologijomis, nekapitalizuotinas prekes ir įrangą, atlygi specialistams, kitas paslaugas ir pirkimus bei su personalu susijusias išlaidas, įskaitant įdarbinimą, persikėlimo į kitą vietą, ir mokymų išlaidas.

30 Banknotų gamybos paslaugos

Šios išlaidos susidarė daugiausia dėl tarpvalstybinio eurų banknotų pervežimo tarp banknotų spaustuvių ir NCB pristatant naujus banknotus ir banknotų pervežimo tarp NCB kompensuojant jų trūkumą perteklinėmis atsargomis. Šias išlaidas centralizuotai padengia ECB.

⁵³ Dėl pelno (nuostolio) ataskaitoje parodytos grynosios sumos, susijusios su dabartinių Vykdomosios valdybos ir Priežiūros valdybos narių pensijų susitarimais, žr. 12.3 pastabą *Kiti įvairūs įsipareigojimai*.

⁵⁴ Nemokamų atostogų išėję tarnautojai neįtraukti. Į šį skaičių įtraukti tarnautojai, dirbantys pagal nuolatines, terminuotąsias arba trumpalaikes darbo sutartis, ir ECB absolventų programos dalyviai. Taip pat įtraukti tarnautojai, išėję motinystės ar ilgų nedarbingumo dėl ligos atostogų.

31 Kitos išlaidos

2017 m. šį straipsnį sudarė specialusis atidėjiny s dėl administracinių nuobaudų, kurias ECB skyrė vienam prižiūrimam subjektui ir dėl kurių surinkimo nebuvo pagrįsto aiškumo (žr. 25 pastabą *Grynosios komisinių ir kitų atlygių pajamos (išlaidos)*).



Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Mergenthalerallee 3-5
65760 Eschborn/Frankfurt/M.
Postfach 53 23
65728 Eschborn/Frankfurt/M.

Claus-Peter Wagner
Managing Partner Financial Services
Telefon +49 6196 996 26512
Telefax +49 181 3943 26512
claus-peter.wagner@de.ey.com
www.de.ey.com

President and Governing Council
of the European Central Bank
Frankfurt am Main

14 February 2018

Independent auditor's report

Opinion

We have audited the financial statements of the European Central Bank, which comprise the balance sheet as at 31 December 2017, the profit and loss account for the year then ended, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

In our opinion, the accompanying financial statements of the European Central Bank give a true and fair view of the financial position of the European Central Bank as at 31 December 2017 and of the results of its operations for the year then ended, in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the European Central Bank in accordance with the German ethical requirements that are relevant to our audit of the financial statements, which are consistent with the International Ethics Standards Board for Accountants' Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code) and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of the European Central Bank's Executive Board and Those Charged with Governance for the Financial Statements

The Executive Board is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with the principles established by the Governing Council, which are laid down in Decision (EU) 2016/2247 of the ECB of 3 November 2016 on the annual accounts of the ECB (ECB/2016/35), as amended, and for such internal control as the Executive Board determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, the Executive Board is responsible for using the going concern basis of accounting in accordance with Article 4 of the applicable Decision (ECB/2016/35), as amended.

Those charged with governance are responsible for overseeing the European Central Bank's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the entity's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

Yours sincerely,

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft



Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer



Victor Veger
Certified Public Accountant

Šis dokumentas ECB pateikia kaip ECB išorės auditoriaus išvados neoficialų vertimą. Esant neatitikimams, vadovaujama EY pasirašyta versija anglų k.

Europos Centrinio Banko
Pirmininkui ir Valdančiajai tarybai
Frankfurtas prie Maino

2018 m. vasario 14 d.

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Nuomonė

Mes atlikome Europos Centrinio Banko finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2017 m. gruodžio 31 d. balansas, tuo pačiu metu pasibaigusių metų pelno (nuostolio) ataskaita, apskaitos politikos santrauka ir kitos aiškinamosios pastabos, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateikiamose Europos Centrinio Banko finansinėse ataskaitose pateiktas tikras ir teisingas Europos Centrinio Banko 2017 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ir tada pasibaigusių metų veiklos rezultatų vaizdas pagal Valdančiosios tarybos nustatytus principus, išdėstytus 2016 m. lapkričio 3 d. ECB sprendime (ES) 2016/2247 dėl Europos Centrinio Banko metinės atskaitomybės (ECB/2016/35), su pakeitimais.

Nuomonės pagrindas

Mes atlikome auditą pagal tarptautinius audito standartus (TAS). Pagal šiuos standartus mums kylančios pareigos išsamiau aprašytos mūsų ataskaitos dalyje *Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą*. Esame nepriklausomi nuo Europos Centrinio Banko, kaip nustatyta pagal Vokietijos etikos reikalavimus, taikomus mūsų atliekamam finansinių ataskaitų auditui ir suderintus su Tarptautinės buhalterijų etikos standartų valdybos parengto *Buhalterijų profesionalų etikos kodekso* nuostatomis. Mes atlikome ir kitas pagal šiuos reikalavimus mums nustatytas etikos pareigas. Manome, kad mūsų gauti audito įrodymai yra pakankami ir pagrįsti, todėl jais remdamiesi galime pareikšti savo nuomonę.

Europos Centrinio Banko vykdomosios valdybos ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vykdomoji valdyba yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą, laikantis Valdančiosios tarybos nustatytų principų, išdėstytų 2016 m. lapkričio 3 d. ECB sprendime (ES) 2016/2247 dėl Europos Centrinio Banko metinės atskaitomybės (ECB/2016/35), su pakeitimais, ir už tokią vidaus kontrolę, kokią Vykdomoji valdyba mano esant būtina rengiant finansines ataskaitas, kuriose nebūtų reikšmingų išskraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Vykdomoji valdyba yra atsakinga už tai, kad finansinės ataskaitos būtų rengiamos vadovaujantis veiklos tęstinumo principu, kaip nustatyta Sprendimo ECB/2016/35 4 straipsnyje, su pakeitimais.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Europos Centrinio Banko finansinės atskaitomybės proceso bendrą priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra dėl apgaulės ar klaidos atsiradusių reikšmingų išskraipymų, ir parengti auditoriaus ataskaitą su mūsų nuomone. Pakankamas užtikrinimas yra aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad reikšmingi išskraipymai, jei jų būtų, kiekvieną kartą bus nustatyti pagal TAS atliekamo audito metu. Išskraipymas gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomas reikšmingu, jeigu pagrįstai manoma, kad jis vienas arba kartu su kitais išskraipymais gali turėti įtakos ekonominiams vartotojų sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Kaip reikalaujama pagal TAS, viso audito metu vadovaujamės savo profesiniu sprendimu ir laikomės profesinio skepticizmo. Mes taip pat:

- nustatome ir įvertiname reikšmingo iškraipymo, atsiradusio finansinėse ataskaitose dėl apgaulės ar klaidos, riziką, planuojame ir įgyvendiname audito procedūras kaip tinkamą atsaką į šią riziką ir surenkame audito įrodymus, kurie yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti. Rizika, kad nebus nustatytas dėl apgaulės atsiradęs reikšmingas iškraipymas, yra didesnė negu rizika, kad nebus nustatytas dėl klaidos atsiradęs reikšmingas iškraipymas, nes apgaulė gali būti įvairi: slaptas susitarimas, klastojimas, tyčinis neveikimas, klaidingas faktų pateikimas arba vidaus kontrolės nepaisymas;
- išsiaiškiname, kaip veikia vidaus kontrolė, kad, atsižvelgę į esamas aplinkybes, galėtume parinkti tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad pareikštume nuomonę apie subjekto vidaus kontrolės veiksmingumą;
- įvertiname taikomos apskaitos politikos tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių įvertinimų bei atskleistos susijusios informacijos pagrįstumą;
- padarome išvadą, ar vadovybė tinkamai vadovavosi veiklos tęstinumo principu ir, remdamiesi gautais audito įrodymais, sprendžiame, ar yra kokių nors reikšmingų neaiškumų, susijusių su įvykiais ar sąlygomis, kurie gali sukelti rimtų abejonių dėl subjekto sugebėjimo tęsti veiklą. Jeigu priename išvadą, kad reikšmingas neaiškus egzistuoja, privalome audito ataskaitoje atkreipti dėmesį į finansinėse ataskaitose atskleistą atitinkamą informaciją arba, jeigu informacijos atskleidimas yra netinkamas, – atitinkamai pakoreguoti savo nuomonę. Savo išvadas parengiame vadovaudamiesi iki mūsų audito ataskaitos parengimo dienos gautais audito įrodymais;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, taip pat informacijos atskleidimą ir tai, ar sandoriai ir įvykiai finansinėse ataskaitose pateikti teisingai.

Mes informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie, be kitų dalykų, planuojamą audito apimtį, jo atlikimo laiką ir reikšmingus audito metu nustatytus faktus, įskaitant audito metu nustatytus didelius vidaus kontrolės trūkumus.

Už valdymą atsakingiems asmenims mes taip pat pateikiame pareiškimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, ir nurodome jiems visas sąsajas bei kitus dalykus, kurie gali būti pagrįstai laikomi darančiais įtaką mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, su tuo susijusias apsaugos priemones.

Pagarbiai

Ernst & Young GmbH
Wirtschaftsprüfungsgesellschaft

Claus-Peter Wagner
Wirtschaftsprüfer

Victor Veger
Certified Public Accountant

Pastaba dėl pelno (nuostolio) paskirstymo

Ši pastaba nėra ECB 2017 m. finansinių ataskaitų dalis.

Pagal ECBS statuto 33 straipsnį ECB grynasis pelnas skirstomas tokia seka:

- a) suma, kurią nustato Valdančioji taryba ir kuri negali būti didesnė kaip 20 % grynojo pelno, pervedama į bendrąjį atsargų fondą, kuris negali sudaryti daugiau kaip 100 % kapitalo;
- b) likęs grynasis pelnas paskirstomas ECB dalininkams proporcingai jų apmokėtoms dalims.⁵⁵

Jeigu ECB patiria nuostolį, jį galima padengti iš ECB bendrojo atsargų fondo, o prireikus, Valdančiosios tarybos sprendimu, iš atitinkamų finansinių metų pinigų politikos pajamų proporcingai ir neviršijant NCB pagal ECBS statuto 32 straipsnio 5 dalį paskirstytų sumų⁵⁶.

2017 m. ECB grynasis pelnas sudarė 1 274,7 mln. eurų. Valdančiosios tarybos sprendimu, 2018 m. sausio 31 d. atliktas tarpinis pelno paskirstymas (987,7 mln. eurų) euro zonos NCB. Be to, Valdančioji taryba nusprendė euro zonos NCB paskirstyti ir likusią pelno dalį (287,0 mln. eurų).

	2017 (eurais)	2016 (eurais)
Metų pelnas	1 274 761 507	1 193 108 250
Tarpinis pelno paskirstymas	(987 730 460)	(966 234 559)
Pelnas po tarpinio pelno paskirstymo	287 031 047	226 873 691
Likusio pelno paskirstymas	(287 031 047)	(226 873 691)
Iš viso	0	0

⁵⁵ Ne euro zonos NCB neturi teisės gauti jokios ECB pelno dalies ir nėra įsipareigoję padengti jokių ECB nuostolių.

⁵⁶ Pagal ECBS statuto 32 straipsnio 5 dalį NCB pinigų politikos pajamų suma paskirstoma NCB proporcingai jų apmokėjimui ECB kapitalo daliai.

Santrumpos

BPM	Bendras priežiūros mechanizmas
BSPP	bendrovių sektoriaus pirkimo programa
CNY	Kinijos ženminbi juanis
CTS	parama keičiant profesinę veiklą (angl. <i>career transition support</i> , CTS)
EBA	Euro bankų asociacija
ECB	Europos Centrinis Bankas
ECBS	Europos centrinių bankų sistema
ES	Europos Sąjunga
ESM	Europos stabilumo mechanizmas
IT	informacinės technologijos
NCB	nacionaliniai centriniai bankai
POPP	padengtųjų obligacijų pirkimo programa
SST	specialiosios skolinimosi teisės
TAB	Tarptautinių atsiskaitymų bankas
TARGET2	Transeuropinė automatizuota realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistema (angl. TARGET (<i>Trans-European Automated Real-Time Gross settlement Express Transfer</i>) system)
TPP	turto pirkimo programa
TRIM	tikslinė vidaus modelių peržiūra (angl. <i>targeted review of internal models</i> , TRIM)
TUVPPP	turtu užtikrintų vertybinių popierių pirkimo programa
TVF	Tarptautinis valiutos fondas
VaR	rizikos vertė (angl. <i>value at risk</i>)
VPRP	vertybinių popierių rinkų programa
VSPP	viešojo sektoriaus pirkimo programa

© Europos Centrinis Bankas, 2018 m.

Pašto adresas 60640 Frankfurtas prie Maino, Vokietija
Telefonas +49 69 1344 0
Internetas www.ecb.europa.eu

Visos teisės saugomos. Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.

ISSN 2443-4868 (pdf)
ISBN 978-92-899-3117-5 (pdf)
DOI 10.2866/374512 (pdf)
ES katalogo Nr. QB-BS-18-001-LT-N (pdf)